

VARA

Hanssonil investeeringuid 460 000 eurot

Eesti Panga president Ardo Hansson on investeerinud Ameerika ja Kanada pensionifondidesse üle 463 000 euro. ▶6

KONKURENTS

Konkurentidel Haraku vastu raske saada

Tallinna välisvalgustust hooldava **HEINO HARAKU** ettevõtte KH Energia-Konsult on enesele pealinnas edu kindlustanud ka ülekäigurajavalgustite äris. ▶6-7

Äripäev

Neljapäev, 20. september 2012
nr 170 (4592) **2,24 eurot**

↓ **EUR/USD**
1,3002

↑ **USD/EUR**
0,7691

↓ **EUR/SEK**
8,5214

↓ **NordPool**
39,47

↓ **Euribor**
0,472%

Rahumaa sukeldus Venemaal naftaärisse

▶ Alta Capitali endine juht Indrek Rahumaa ammutab oma ettevõttega Selenia Oil & Gas naftat Permi ja Udmurtia piirkonnas. Seni on musta kulla äri talle vaid kahju toonud ▶4-5

FOTO: ANDRAS KRALLA

MAKSUD

Rootsi kärbib tulumaksu

Kui ülejäänud Euroopa valdavalt kärbib, viib Rootsi rahandusminister Andres Borg täna parlamendi tuleva aasta eelarve plaani, mis näeb ette madalamad maksud ja riiklike investeeringute kasvu. ▶10

EHITUS

Ehitajad võitsid võitluse Viimsi vallaga

Nelja suure ehitusfirma võitlus Viimsi valla kooli ehitushanke vastu, kus tellija surus veariski ehitaja kraesse, päädis eile sellega, et vald leevendas hanketingimusi. ▶11

INVESTOR

Pangad piiluvad elektriturgu

Elektrikauplemise vahendamise ei jäta ükskõikseks ka siinseid panku. Swedbank plaanib hakata pakkuma elektrikauplemise teenust partneri abil, SEB vahendab Rootsi üksuse teenust. ▶20-21

KOLUMN

„Rain Tamm väljub enda korraldatud jamast, selg sirge ja naerul sui.

Ajakirjanik Piret Reiljan analüüsib investeerimispankuri rolli Gildi tõusus ja languses. ▶18

ÄRIPÄEV 20. september 2012

toimetaja Vilja Kiisler, tel 6670 150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

TEGIJA

Toomas Aak

vastuastumine valla nõudmistele tasus end ära

↑ Neli suurt ehitusettevõtet astus pretse-
denditu sammu ja vaidlustas Viimsi val-
la kooliehituse hanke, mis pani projekti
ehitusvigade eest vastutama ja lisakulusid kand-
ma ehitaja. Igaüks vastutagu oma vigade eest ise,
leiavad NCC Ehitus, Nordecon, Astlanda Ehitus ja

Oma Ehitaja. Eile ehk päev pärast seda, kui ehitaja-
te sõjateest valla vastu kirjutas ka Äripäev ja "kaa-
nepoisiks" oli NCC juht Toomas Aak, teatas vald, et
muudab hanketingimusi leebemaks. "Oli üllatus,
et muudatused tehti nii, nagu ehitajad soovisid,"
tunnistas Aak. Siit õppetund – tasub võidelda!

REPLIIK

Doktor Ligi

Kui arstid avalikkuse ees diagoose panema hakkavad, siis peetakse seda ebaprofessionaalsuse tunnuseks. Kui rahandusminister meedikute esindajate "meditsiinilistele probleemidele" viitab, siis on professionaalne väärtus kahekordne: esiteks läheb minister oma erialast välja, teiseks on pehmelt öeldes viisakusetu.

RAHANDUSMINIS-
TER Jürgen Ligi
naeruvääristas
arstide esindajat
teisipäeval riigi-
kogu infotunnis.

PÄEVA FAKT

642

MILJONIT EUROOT oli juulis Kreeka jooksevkonto ülejääk. See on esimene kord viimase kahe aasta jooksul, kui Kreeka jooksevkonto ülejääki jõudis.

AJALOO ILU

Pikk tee Higgsi bosoni avastamiseni

20. septembril 2008 teatas Euroopa tuumauuringute keskus CERN, et elementaarosakeste kiirendi LHC tegevus on rikke tõttu kaheks kuuks peatatud. Sama aasta augustis oli kiirendi esimest korda tööle pandud.

Hetkeseis. Tänavu suvel sai avalikuks, et teadusmaailmas kaua ja innukalt otsitud Higgsi boson (mida vahel nimetatakse ka jumala osakeseks) on viimaks avastatud. Seni vaid teoreetilisel võimalikuks peetud Higgsi boson leiti LHC kahe osakestetektori juures teineteisest sõltumatult toimunud eksperimentide käigus. Forbes on välja arvutanud, et LHC ehitamine ning sellega kaasnenud jooksvad kulutused, mis tehti Higgsi bosoni avastamiseks, ulatuvad 10,7 miljardi euroni.

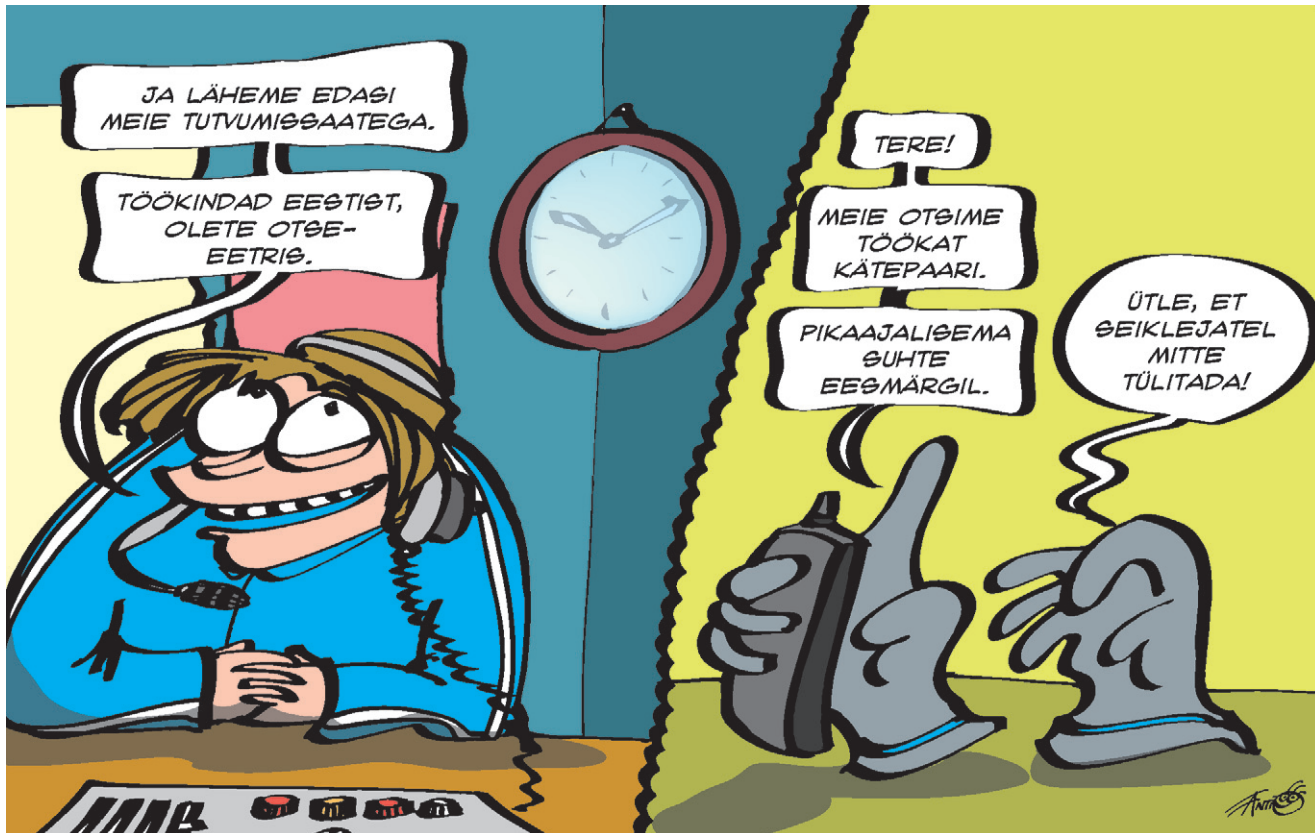
TÄPSUSTUS

Eilses Äripäevas ilmunud arvamustöö "Astmeline tulemaks karistab eelkõige tööinimest" autor Rene Ilves on ühtlasti Reformierakonna Tallinna piirkonna arendusjuht.

HOMME

Miks on oluline esimesena turul koht sisse võtta?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Võõrtöötajate sissetoomine – poliitikute kuum kartul

Majandusministeeriumi töötajavajaduse prognoos ütleb, et aastaks 2019 vajab Eesti tööturule juurde 140 000

inimest. 140 000 inimest on kümnendik, täpselt 10,6% vastset kokku loetud Eesti püsielanikest. Töötajalisest elanikkonnast moodustab see aga lausa neljandiku.

Prognoosi avalikustamisele järgnes poliitikute poolt vaikus. Äripäev leiab aga, et töötajapuuduse ja migratsiooni suhe tuleb poliitilisel tasandil läbi mõelda, et töötajaturu lähiaastate vajadusi rahuldades ei peaks otsuseid langetama kiirustades ja tunnete alusel. Teema on erakordselt tundlik, ja see on ka põhjus, miks poliitikutele, paikneva nad paremal või vasakul, sellest kõnelda ei meeldi.

Ometi ei saa selles vallas oluliste otsuste tegemist lõputult edasi lükata. Otsustamisele aga peab eelnema kaine ja rahulik analüüs, seda hoolimata temaga seotud emotsionaalsest laengust.

Kaardistame olukorra. Eelkõige peame täpselt teadma, mis valdkonnas ja kui palju töökäsi on vaja. Arstide puhul on räägitud poolest tuhandest välismaale siirdunud tohtrist viimase viie aastaga, ent autoriteetset uurin-
gut, millele viidata, ei ole siia maani. Indrek Oro arstide liidust märkis aga viimati, et arstikond ei kahane mitte ainult välismaale siird-
jate arvel: 2010 võttis oma paberid välja 136 ja läinud aastal 141 arsti. Peale selle vananeb arstikond samamoodi nagu kogu rahvastik.

IT-sektori puhul räägitakse kuni 7000 puudu olevast mõtlevast peast. Juba eelmisel aastal ennustati, et energeetikas jääb praeguste suundade jätkudes kümne aasta jooksul puudu ligi tuhat kõrgharitud spetsialisti. Kolmandiku ehitus- ja tööstusettevõtete juh-
hid kurdavad kvalifitseeritud töötajate puudust

”

Otsustamisele peab eelnema rahulik ja kaine analüüs.

ning ennustavad, et see hakkab majanduse arengule halvasti mõjuma. Sellele ohule on viidanud ka mitmed teised uuringud, värske-
matest näiteks Swedbanki oma.

Ettevõtete tasemel tegelikult juba toimib – kehtivate seaduste piirides – nn tark migratsioon, mille vajalikkust on Äripäeva veergudel põhjendanud näiteks Skype'i juht Tiit Paa-
nanen. Ta viitas, et välis- ja töötajate värbamine väljastpoolt Euroopa Liitu on praegu väga keeruline: bürokraatiat on liiga palju. Selle protsessi lihtsustamiseks on tarvis poliitilisi otsu-
seid, mis viibivad, sest teemat isegi ei arutata. Arutada aga tuleb, sest kui tarku päid napib, pole majanduskasvu.

Elukestev õpe. Sellega ei taha me öelda, et migratsioon on töötajapuuduse leevendamise ainus võimalus. Teine – tähtsuse poolest isegi esimene – on kahtlemata haridussüsteemi paindlikkus ning elukestva õppe kujundamine normiks. See protsess on toimumas, aga peaks olema märksa aktiivsem. Ümberõppimise vajaduse teadvustamine peaks viimaste raskete aastate järel olema muutunud endastmõistetavaks.

Ent kõrghariduski rahvusvahelistub aina enam nii õppejõudude kui ka tudengite vahetamise kaudu. Tallinna tehnikaülikooli pro-
rektor Alar Kolk on väljendanud, et just välis-
tudengid loovad innovatsiooni ja majandus-
kasvu. Kirjutasime hiljuti ka juhtkirjas, et eel-
kõige ülikoolidest peaksid saama majandus-
se vedurid: need, kes võtavad ette meie õppi-
ma tulla, loovad suurema töönaosusega tule-
vikus ka ise töökohti. On hea, kui nad teevad seda siin.

Kolmas ja seni liiga tagasihoidlikult raken-
datud võimalus on ettevõtjate aktiivsem roll: need, kelle sektoris töötajapuudus kõige suu-
rem, võiksid töökäte pealetulemise garanteerimise julgesti enda ülesandeks võtta.

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulumusühingute asutamine
Firma kätte 24h jooksul! Suur nimevõll!
www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

Pealinna
PESUMAJA
www.pealinnapesumaja.ee, + 372 5696 6066
Männiku tee 96G, Tallinn, E-R avatud 10.00-19.00

oscarrehvid
Partner, keda võib usaldada!
• Rehvide vahetus ja remont
• Rehvihoiatus
• Vanarehvide kogumine
Tallinn, Pärnu, Tartu, Rakvere
www.oscarrehvid.ee

ÜTLES

Anders Borg: Uute reeglitega lööme ukse maksuparadiisi kinni.

Rootsi rahandusminister Anders Borgi eelarves on madalamad maksud, samas kui muu Euroopa kärbib ja koonerdab. LOE LÄHEMALT LK 10

KOVde rahaasjad said kõigile nähtavaks. Eesti käivitas pilveprojekti

LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

Eilsest on kõigil huvilistel võimalik tutvuda Eesti omavalitsuste finantstervistega internetis aadressil www.riigipilv.ee. Tegemist on rahandus- ja majandusministeeriumi eestvedamisel pilveteenuse katseprojektiga.

Majandusministeeriumi nõunik Andrus Aaslaiu sõnul on pilvepõhised teenused samm edasi IT-riigi arendamisel. "Meie andmeil pole veel ükski teine riik sellises mahus ja tasemel oma kõigi omavalitsuste rahalist seisu ja kulusid avalikult nähtavaks ja analüüsitavaks muuta suutnud. Tahaks loota, et tegu on riigi e-teenuste virgumisega ka laiemas plaanis," märkis ta.

Katseprojekti hinnaks kujunes 1000 eurot. "See oli kõige tavalisem ostumenetlus, see ei olnud isegi summa poolest päris hange," selgitas Aaslai. "Kuna tegemist oli n-ö piloodiga, siis tahtsime teha pigem rohkem ja väikse summa eest. Eks Elioni poolt oli see natuke missiooniasi."

Elioni arendusjuht Enn Saar märkis, et seda teenust luues pidas Elion silmas, et andmed oleksid lihtsalt ja kiirelt kättesaadavad ja kasutatavad.

"Kuna andmed asuvad n-ö pilves, saab neile ühekorraga ligi väga suur hulk inimesi, sõltumata ajast ja nende asukohast. Väga oluline aspekt, millele tee-

ELIONI arendusjuhi Enn Saare sõnul on nad keskkonda luues tulevikuvajadustega arvestanud. FOTO: VEIKO TÖKMAN

Mis on mis Riigipilv.ee

Uus rakendus võimaldab: **VAADATA** kõikide maakondade, valla- ja linnavalitsuste tulusi, kulusid, kohustusi ning varasid nii terves maakonnas ja omavalitsuses kui ka ühe elaniku kohta. **UURIDA** omavalitsuse tulude allikaid ja uurida kulusid valdkonniti ja nende struktuuri. **VÕRRElda** omavalitsuste andmeid omavahel, maakonna või kogu Eestiga. **LEIDA** trende ja erinevusi majandusandmetes ning avastada kulude efektiivsema juhtimise võimalusi.

ALLIKAS: KOV.RIIGIPILV.EE

nust arendades tähelepanu pöörasime, oli ka see, et sinna saaksid kolmandad osapooled oma rakendusi juurde luua ning teenus vastaks tulevikuvajadustele, võimaldades näiteks hankida andmeid korraga paljudest erinevatest riiklikest andmebaasidest," tutvustas Saar.

Alustati lihtsa variandiga. Edasised ülalpidamiskulud sõltuvad Saare sõnul väga paljust – kasutajate hulgast, sellest, kui keerukad andmestruktuurid on, kui palju teenuseid pakutakse. "Praegused teenused on väga lihtsad – KOV andmete puhul saab pärida väga lihtsaid andmeid. Kui sinna lisanduvad muud ja keerukamad andmed, on see infrastruktuur kohe keerukam," selgitas Saar.

LÜHIDALT 3

OÜ Beta Systems (pankrotis) pankrotihaldur Tarvo Lindma müüb elektroonilisel ENAMPAKKUMISEL 58 OÜ-le Beta Systems kuuluvat kunstiteost.

Kõikidele teostele on võimalik teha eraldi pakkumisi. Enampakkumisele pandud kunstiteostega on võimalik tutvuda võrgulehel www.haamer.net ning enampakkumine on avatud 04.10.2012.a.-12.10.2012 kell 13.00. Täpsemad enampakkumise tingimused on avaldatud www.haamer.net, Ametlikes Teadaannetes ning võrgulehel www.varad.ee.

Lisainfo telefonil 664 0600 või tarvo@mmab.ee

SeeMe Mobile – logistikarakendus nutitelefonile.

TRANSPORDI JA TÖÖDE PLANEERIMINE, JÄLGIMINE JA JUHTIMINE

ESIMESENA EESTIS

ISO 9001

Tööpäeva kulg visualiseerituna kaardil

Tööülesannete täitmise staatus

Autode ja tööde täpne paiknemine

Tööde operatiivne planeerimine reaalsajas

Reaalsajas juhtimine ja side

Töötab ka ilma GPS-seadmeta

Optimaalne marsruut järgmiseks ülesandeks

LAE ALLA

Google play

TUTVU

Tootekoolitus TASUTA

PROOVI

1 kuu teenust TASUTA

SeeMe

Tallinnas: 6829 500, Lõdtsa 2b
Tartus: 7668 990, Riia 185A

<http://www.seeme.eu>
sales@seeme.eu

KÜLVA NÜÜD NII, ET SINU VOLVO HOOLDATUD SAAKS.

Iga teeninduse küllastaja saab kingituseks terve aasta tasuta autoabi!

Aitame sind hangest välja ja vajadusel anname akule särtsu. Lõikame siis tulemust talvel.

Meil jätkuvalt töötunni hind

29⁹⁰

Inchcape

SÕLTUMATU VOLVO TEENINDUS
GARANTIIJÄRGSETE VOLVO SÕIDUAUTODE LÄIKE TEE TEENINDUSKESKUS

www.volvoteenindus.ee
BRONEERIMISKESKUS 663 0636

”Raivo Vare: Venemaal on 180-200 väiketootjat, kelle põhiline vahe seisneb selles, kas neil on juurdepääs Transnefti torustikule või mitte. Kui on, siis nad saavad omadega hakkama.

Ettevõtja ja transiidiasjatundja Venemaa naftaäri kohta.

ÄRIPÄEV 20. september 2012

toimetaja Ave Lepik, tel 667 0173, e-post ave.lepik@aripaev.ee

”

Sinna tuleb täiendavalt investeerida, et teha uusi puurauke. Maa sees on 41,3 miljonit barrelit, mis on tõestatud.

Selena juht Indrek Rahumaa

STOCKHOLMIS registreeritud firma Selena Oil & Gas on rajatud 2010. aastal. Eelmisel aastal ammutas Selena naftat juba neljal väljal, müües toodangut Transnefti kaudu.

FOTO: AP PHOTO/SCANPIX

INVESTEERING

Rahumaa ehitab üles naftaäri. Tulemusi annab veel oodata

A HANNES SARV
hannes.sarv@aripaev.ee

Riskiinvestor Indrek Rahumaa on pärast kriisiaegseid altminekuid oma investeerimisfirma Alta Capital leidnud uue suurt tulu töötava valdkonna. Nimelt ajab ta äri Venemaa naftaga.

“Eks ma olen tükk aega seda uurinud, 2007. aastast saadik juba,” sõnas Rahumaa uude valdkonda investeerimise kohta. Rootsi pealinnas Stockholmis registreeritud ettevõtte Selena Oil & Gas rajas Rahumaa koos kunagise ühispankuri Jürgen Lambi, Suurbritanniast pärit äripartneri John Bonfieldi ning Vene päritolu investorite Oleg Popovi ja Vjatcheslav Peršukoviga juba 2010. aastal. Aasta hiljem ammutati naftat juba neljal väljal.

Ettevõtte on investeerinud Permi ja Udmurtia piirkonda Venemaa Euroopa-osas. Seni on Selena omanikele kahjumit toonud. 2011. aasta puhaskahjumiks kujunes ligi miljon eurot. Aruande kohaselt toodeti aasta jooksul 120 000 barrelit naftat. Tänavu esimesel poolaastal oli ettevõtte puhaskahjum pool miljonit eurot. Rahumaa sõnul on neil ligipääs ka Venemaa riikliku naftatranspordifirma Transneft torudele, kelle kaudu toodangut müüakse.

Piirkond tuttav. Naftatööstust ja -transiiti hästi tundev Raivo Vare sõnas, et ligipääs torudele on väiketootjale oluline – naftatööstuse seisukohast jääb Selena ka mahtude kasvades väiketootjaks. “Venemaal on 180–200 väiketootjat, kelle põhiline vahe seisneb selles, kas neil on korralik juurdepääs Transnefti torustikule või mitte,” ütles ta. Piirkond ise on Varele tuttav ja suurimaks tegijaks on seal Lukoil. “Ta ei ole selline, nagu Lääne-Siber – põhitootmisala. See on suhteliselt uus,” sõnas ta. Vare sõnul võib arvata, et kui ettevõtte juba omab maardlaid ja mingit toodangut annab, on ta alus-

tamise etapist välja kasvanud. Nimelt on naftapuurimise käimapanemisel vaja kõvasti eeltööd teha – hankida maardlate kohta informatsiooni, saada kokkuleppele kohalike võimudega, lahendada keskkonnaküsimused ning jõuda kokkuleppele ka Transneftiga toru kasutamises. “Ilmselt on need etapid läbitud. Arvata võib, et seal tuleb investeerida,” lisas Vare.

Plaanivad raha kaasata. “Pikaajaline äri, tulemusi on veel vara lugeda,” sõnas Rahumaa ja lisas, et esialgsed investeeringud nii suured polegi olnud, käivitumas on uus investeerimisprogramm. “Sinna tuleb täiendavalt investeerida, et teha uusi puurauke. Maa sees on 41,3 miljonit barrelit, mis on tõestatud. Kui see konteksti panna, siis on tegemist maailma poole päeva tarbimisega. Eks selle väljavõtmiseks kulub üksjagu aega ja raha,” sõnas ta. Investeeringuteks on plaanis tema sõnul raha kaasata nii aktsionäridelt kui ka võlakirjaturult. Näiteks gaasimaardla kasutuselevõtuks tütarfirma Selena Perm OOO poolt Kungurski rajoonis proovib ettevõtte leida võlakirjainvestoreid. Kevadel Venemaal registreeritud võlakirjade nominaalväärtus on miljard rubla ehk 25 miljonit eurot. Emaetevõtte poolaastaruandes on märgitud, et investorite kaasamine käib.

Arengut kiirendav laen. Rootsis registreeritud emafirma Selena Oil & Gas Holding AB aktsia on 2011. aasta maist kaubeldav ka Põhjamaade alternatiivturul First North. Suurimad osalused ettevõttes kuuluvad Vene päritolu Oleg Popovile ning Nadežda ja Jelena Popovale, kes kolme peale omavad 65% ettevõttest. Rahumaaga seotud Eestis registreeritud ettevõtted Bryum Estonia AS ja Altare Energy OÜ omavad ettevõttes 10,5% suurust osalust. Samas on Bryum Estonia Suurbritannias registreeritud omanikfirma Bryum Limited andnud ettevõttele laenu 1,9 miljonit eurot. Rahumaa sõnul peaks laen ettevõtte arengut kiirendama ja on võimalus, et see muutub ka osaluseks Selenas. Rahumaa on ka Selena juht.

120

tuhat barrelit naftat tootis Selena 2011. aasta aruande põhjal. Aasta puhaskahjumiks kirjutas firma ligi miljon eurot.

ALLIKAS: SELENA OIL & GAS

А Taust Kes on Indrek Rahumaa?

RISKIINVESTOR Indrek Rahumaa ja tema 2001. a asutatud investeerimisfirmal Alta Capital Partners õnnestus buumiaastatel pangalaenude ja võlakirjade abil väga laiahaardeliselt investeerida. Nii kuulus nende portfelli kontrollosalus Silvano Fashion Groupis, Poola magusatootjas Mieszko, Riia piimakombinaadis Rigas Piensaimnieks jt. **TOONASE** investeerimistegevuse kõrghetk oli 2007, mil Alta soovis osta Oliver Kruudalt Kalevi kommitööstust ja Tere piimakombinaati.

ÄRIPÄEV valis Rahumaa 2007.

aastal ka aasta ärimehiks. Kalevi ja Tere ostutehingut aga toona ei toimunud, aasta pärast soovis Rahumaa ostutehingust taganeda ning tasutud 6 miljoni euro suurust ettemaksu tagasi saada. Kruuda sellega aga ei nõustunud ja nii põhjustas see järgnevatel aastatel ridamisi omavahelisi kohtuvaidlusi. **KRIIS** rasis Alta Capitali aga sedavõrd põhjalikult, et nende kontrolli all olevatest suurettevõtetest tuli neil võlgade katteks loobuda ja kogu investeerimiskeem vajus sõna otseses mõttes kokku.

Selena Oil & Gas on investeerinud Permi ja Udmurtia piirkonda Venemaa Euroopa-osas.

FOTO ETTEVÕTTE KODULEHELT
HTTP://SELENAOIL.COM

KAANEL 5

HOONETE PROJEKTEERIMINE

Kliendi soov, meie teostus

www.erknord.ee

ERKNORD
ARHITEKTID INSENERID PLANEERIJAD

Erknord Architects OÜ

Aadress: Laki 11E, Tallinn 12915

Telefon: +372 5682 4890

E-post: erknord@erknord.ee

Koduleht: www.erknord.ee

KONKURENTS

Tallinna valgustaja
nõrritab konkurente.KH Energia-Konsulti vastu
pealinnas raske saadaPIRET REILJAN
piret.reiljan@aripaev.ee

Tallinna välisvalgustust hooldava Heino Haraku ettevõtte KH Energia-Konsult on enesele pealinnas edu kindlustanud ka kitsamas nišis – ülekäigurajavalgustite äris. Konkurendid nendivad, et nende võiduvõimalus hangetel on olematu.

2005. aastal töötas KH Energia-Konsult Tallinna linnavalitsuse tellimisel ja toonase linnapea Jüri Ratase initsiatiivil välja jalakäijate ülekäiguradade erivalgustuslahenduse. Eeskujuks võeti valgustitootja Schreder Group valgustid, mille tehnilised näitajad linn määrusega fikseeris ning kõik veidi-gi allapoole nõudmisi jäävad lahendused välistas.

“Üheks enim sobivaks valgustitüübiks, et saaks nõuetele vastav valgustus, on tõesti Schrederi valgustid,” ütles KH Energia-Konsulti omanik Heino Harak, kes võttis tekkinud olukorrast maksimumi ning sõlmis 2009. aastal Schrederi valgustite maaletoomise lepingu. “Et nende valgustite omahinda alla viia, õnnestus meil sõlmida otseleping Schrederiga, sest oleme neid valgusteid vajanud mitmel pool,” rääkis Harak.

Linnavalitsus on lati kättesaamatusse kõrgsesse tõstnud. Konkurentide sõnul on pealinnas ülekäiguraja valgustitele seatud sellised tehnilised nõuded, mis konkurentsi välistavad. “Kui projektidesse on kirjutatud sisse Schrederi IP66 (IP66 tähendab konkreetset kaitseastet mustuse ja vee vastu – toim) ülekäigurajavalgustid, siis nende asendamine on raske, kuna projektides on tavaliselt ka kirjas, et valgusti võib asendada kas samaväärse või paremaga,” sõnas Silmani Elekter üks omanikest Anton Amelin.

Ta töö näite, et Silmani Elekter toob maale Saksa tootja Trilux ülekäigurajavalgusteid kaitseastmega IP65, mis on välisvalgustite puhul tavaline kaitseaste. Ainuüksi kaitseastme väikese erinevuse tõttu jäi aga Triluxi valgusti hiljutisel hankel Tallinnas konkurentist välja.

“KH Energia-Konsult on äriettevõtte ja kui meil õnnestuks linnale sobiv ainulahtendus välja pakkuda, teeksime samamoodi,” ei heida Amelin konku-

KH Energia-Konsult on äriettevõtte ja kui meil õnnestuks linnale sobiv ainulahtendus välja pakkuda, teeksime samamoodi.

Silmani Elekter üks omanikest Anton Amelin

rendile head äriavaist ette. Samas peaks tema arvates konkurentsi pärssimise kohta vastuseid andma Tallinna linnavalitsus.

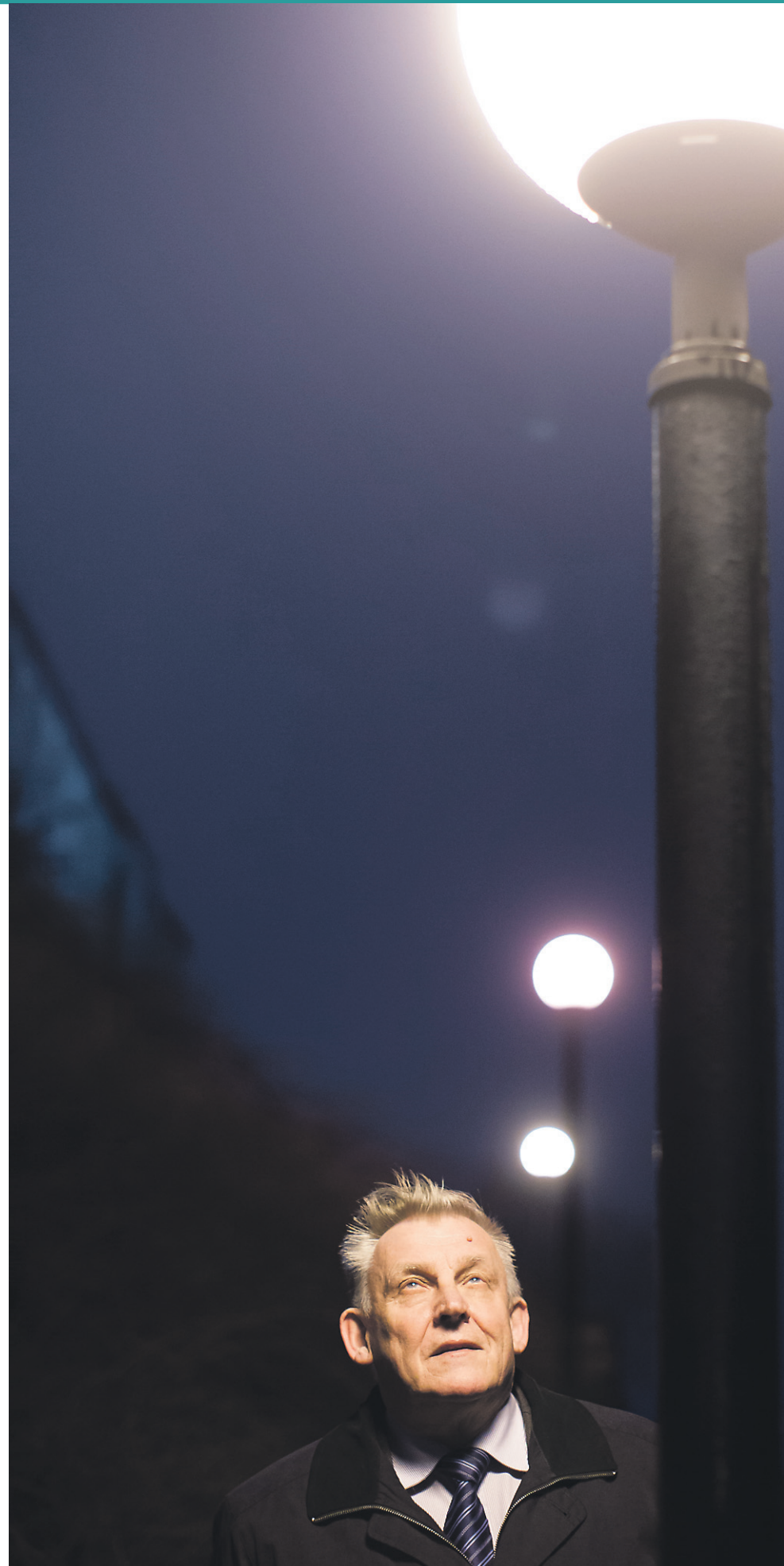
Osram küsis Tallinnalt selgitusi. OY Osram AB Eesti haru juht Artur Belavin pöördus tänavu mais Tallinna linnavalitsuse poole, et küsida KH Energia-Konsulti konkurentsielise kohta. Pöördumise ajendiks sai Belavini sõnul Tallinna Ülemiste liiklussõlme ülekäiguradade valgustite hange, kus Osram pakkus tulutult enda imporditavaid Siteco valgusteid.

“Meieni jõudnud info kohaselt eelistatakse vaid ühte kindlat tootjat ja toodet,” märkis Belavin oma kirjalikus pöördumises Tallinna abilinnapea Kalle Klandorfile.

Linnavalitsus vastas Belavinile, et projekteerimistingimustes ei eelistata kindlat toodet või tootjat, kuid valikute kriteerium on valgustite valgustehnilised näitajad ning nende sobivus keskkonda. Veel teatas linn Belavinile, et Osrami pakutud valgustite disain ja tehnilised parameetrid jäid tunduvalt alla Tallinna linnas üldkasutatavate ülekäiguradade valgustite näitajatele. Küll aga ei pidanud linn vajalikuks mainida, et vastavad näitajad töötas välja KH Energia-Konsult, kes nüüd ise sobivaid valgusteid maale toob.

Harak: kes ei saa hakkama, see kaebab. KH Energia-Konsulti omanik Harak kommenteeris konkurentide nurinat, et nõrduvad on pakkujad, kes ei saa hakkama valgustuslahendustega, püüavad projekteerijaile ja ostjaile “kaela määrada” mittesobilikku kaup või jäävad alla konkurentsis. “Meie ei ole teinud ega tee takistusi ühelegi tarnijale, kes pakuvad nõuetele vastavat kvaliteetset kaup või kvaliteetseid lahendusi,” sõnas Harak.

Elektroskandia Baltics OÜ juhatuse esimehe Kristo Reinholdi sõnul on Tallinnas tõesti eelistatud Schrederi ülekäigurajavalgustid ning ka tema juhitud ettevõtte on neid pealinnas võidetud hange- te puhul KH Energia-Konsultilt ostnud. Reinhold ei näinud samas konkurenti edus probleemi ning lisas, et KH Energia-Konsult on Schrederi valgustite maaletoojaõigused saavutanud tänu pikale kogemusele ja usaldusele, ning soovitas kõigil sellest eeskuju võtta. “Meie eesmärk on kindlasti leida endale omad hankekanalid ja olla sellel läbi konkurentsis,” sõnas Reinhold.

ELEKTRITÖÖDE pakkuja KH Energia-Konsuldi omanik Heino Harak laiendab oma äri tegevust välja pealinnas üldvalgustuselt ülekäiguradadele. FOTO: ANDRAS KRALLA

OÜ VWF Kinnisvara (reg-kood 11167789) müüb avalikul enampakkumisel järgmised kinnistud:

büroo- ja tootmishoone kinnistu asukohaga Harku tee 3560, Tabasalu alevik, Harjumaa, registriosa nr 168702, katastritunnus 19801:002:1200, **koos kõrval asuvate hoonestamata kinnistutega** Alasi tee 7, registriosa nr 10896702, ja Alasi tee 9, registriosa nr 10896902.

Tervikvara alghind on 2 500 000 eurot, lisandub käibemaks.

büroo- ja tootmishoone kinnistu asukohaga Kadaka tee 32, Kristiine linnaosa, Tallinn, registriosa nr 40201, katastritunnus 78407:701:0950, **koos hoonestusõigusega**, mis on sisse kantud kinnistu nr 40201 registriosa 3. jakku.

Tervikvara alghind on 1 300 000 eurot, lisandub käibemaks.

Suuline enampakkumine toimub **18.10.2012** (kell 10 Kadaka 32 objekt, kl 11 Tabasalu objekt) aadressil Estonia pst 1, Tallinn, Cavere Õigusbüroo OÜ.

Lisateave enampakkumise kohta (sh reglement, tutvumise aeg jne): **tel 684 4400, info@cavere.ee, www.varad.ee, www.city24.ee** (ID 1176948 ja 1176944).

Ardo Hanssonil vara üle poole miljoni euro

KADRI JAKOBSON
kadri.jakobson@aripaev.ee

Ardo Hansson on investeerinud Ameerika ja Kanada pensionifondidesse üle 463 000 euro, selgus Eesti Panga presidendil majanduslike huvide deklaratsioonist.

Näiteks on tal 461 301 dollari ehk 352 755 euro väärtuses osakuid Maailmapanga pensionifondis USAs.

Lisaks on Hanssonil investeringud kahes Kanada pensionifondis. Fondis Coast Capital Savings on Hanssonil 46 533 Kana-

da dollarit ehk ligi 36 500 eurot ja University of British Columbia pensionifondis 93 600 Kanada dollarit ehk 73 418 eurot.

Hanssonil on arvelduskontod järgmistes pankades: Bank Fund Staff Federal Credit Union (USA), Capital One Bank (USA), Coast Capital Savings (Kanada), China Merchants Bank (Hiina) ja arvelduskonto Sampo panga Eesti filiaalis.

Hansson on deklareerinud abikaasaga ühisomandis oleva korteriomandi ja elamumaa Tallinnas, elamumaa Harju-

maal Rae vallas ning elamumaa Ameerika Ühendriikides Virginias ning 2009. aasta Volkswagen Touaregi.

Keskpanga juhina on Hanssoni ametipalk 8100 eurot kuus. Lisaks saab ta finantsinspeksiooni ja tagatisfondi nõukogu liikme tasu, samuti loengutasu Tartu Ülikoolist, üüri- ja intressitulust.

Andmed on deklareeritud tänavu 6. juuli seisuga.

Eelmisel Eesti Panga presidendil on Äripäeva hinnangul vara üle 0,7 miljoni euro.

310

KH Energia-Konsulti väljatöötatud erivalgustuslahendusega ülekäigurada on Tallinnas. Neist vaid üksikuid ei valgusta KH Energia-Konsulti maaletoodavad Schrederi valgustid.

Monopol pealinna valgustite hoolduses

Tänavu mais kirjutas Äripäev, et Tallinna tänavate valgustamist valitseb aastaid Heino Harakule kuuluv KH Energia-Konsult, kes kasseerib linnalt näiteks Tartuga võrreldes kolm korda suurema valgustite hooldustasu.

Kui Tallinn maksis eelmisel aastal ühe tänavavalgustuspunkti hooldamise ja remondi eest umbes 63 eurot, siis Tartus oli sama summa vastavalt 19 ja Pärnus 26 eurot. Kuigi Harak tõi hooldusteenuse hindade puhul välja mitmeid asjaolusid, mis selgitavad Tallinnas teenuse kõrge- mat hinda, tuleb silmas pidada, et Harak on pealinnas saavutanud omamoodi monopol.

Haraku firma omab kogu linna välisvalgustust juhtivat ja kontrollivat süsteemi, mis normaalse konkurentsi tagamiseks peaks kuuluma linnale. Rahvusvahelised spetsialistid soovivad Tallinnal juhtimissüsteemi nüüd üle võtta, kuid Harakul pole plaaniski oma trumpe käest anda, lisaks pole linnal raha.

Uus Tallinna tänavavalgustuse hooldamise hange korraldatakse 2014. aastal. Harak ise peab vähetõenäoliseks, et keegi temaga pealinnas konkureerida suudab.

Harak kuulub mulluse Äripäeva Rikaste TOP 500 järgi Eesti 100 rikkama inimese hulka.

Piima tootjad plaanivad ühinemist

Eesti ühistulised piimatootjad peavad läbirääkimisi üle-eestilise piimandusühistu loomiseks, mis sarnaselt soomlaste Valioga tagaks piimatootjatele välisturgudel kõrgema hinna.

“Minu arvates on see hädavajalik, sest me kõik oleme kuidagi väga killustunud,” ütles Saarte Häälele Saaremaa piimaühistu nõukogu liige Tõnu Post. Tema sõnul on ühinemisläbirääkimiste osapooled saarlaste kõrval Eesti suurim piimatootjate ühendus Epiko ja piimandusühistu E-Piim, kes kokku annavad 30% toodetud piimast.

Epiko TÜ juhatusel liikme Üllas Hundi arutavad ühistulised piimatootjad ühe variandina Kesk-Eestisse uue võimsa piimatööstuse ehitamist. “Lihtne ökonoomika laias laastus näitab, et efektiivne tööstus võiks paevas töödelda vähemalt 700–800 tonni piima, aga see nõuaks väga suurt tootjate koondumist,” rääkis Hunt ning lisas, et küsimus on selles, kas põllumehed on valmis ja kuidas konkurentsiamet ühinemisele vaatab.

ARIPAEV.EE

EKA protest luhtus

Eesti Kunstiakadeemia (EKA) nõukogu istungil toimunud rektor Signe Kivi umbusaldushääletus kukkus napilt läbi, kirjutas Delfi.

Rektori umbusaldamiseks peab EKA nõukogu 22 liikmest rektori tagandamist pooldama kaks kolmandikku ehk 15.

Anonüümse allika andmetel pooldas kohaloluist Kivi jätkamist rektorina kuus liiget, üks liige puudus ja üks oli erapooletu.

ARIPAEV.EE

EMT kaotas riigikohtus suure lepingu Elisale

Eilse riigikohtu otsusega jäi lõplikult jousse rahandusministeeriumi otsus tunnistada riigihanke võitjaks Elisa.

Sellega võitis ministeerium üheksa kuud kestnud sideteenuste riigihanke vaidluse EMT ja Elioniga, kes vaidlustasid Elisa riigihanke konkursi võitjaks tunnistamise sideteenuste pakumisel kuuele ministeeriumile.

Elisa juhatuse liikme Jüri Teemanti sõnul on riigikohtu otsus kassatsioonikaebuse menetluse mittevõtmise kohta lõplik. Tänu teenusepakkuja vahetusele

6

ministeeriumi ja nende allasutused, lisaks riigikantselei, riigikontroll ning kolm sihtasutust hakkavad Elisa teenuseid tarbima.

hoiab riik hankes osalenud asutuste kulutustelt sideteenustele edaspidi kokku üle 40% aastas, lisas Teemant.

Elisale on Teemanti sõnul ministeeriumite riigihanke võit ajalooline hetk. “Seni on sideteenuste pakumine avalikule sektorile olnud EMT ja Elioni pärusmaa ning teistel operaatritel on puudunud võimalus hinnakujunduses kaasa rääkida,” selgitas ta.

Elisa Eesti mullune käive oli 101,4 miljonit eurot.

ARIPAEV.EE

MAANTEEAMET

Maanteeamet on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas tegutsev asutus, mille eesmärk on riigi majanduspoliitika elluviimine riigimaanteede hoiu ja liiklusohutuse valdkonnas, liiklusvahendite keskkonnakahjulikkuse vähendamisele kaasaaitamine ning liiklus-, teede- ja ühistranspordiregistri pidamine.

Riigisekretär on välja kuulutanud avaliku konkursi MAANTEEAMETI PEADIREKTORI ASETÄITJA

ametikohale HOOLDE ja ARENGU alal.

Ametikoha peaeesmärk on Maanteeameti teehoolde ja liikluskorralduse valdkonna juhtimine.

Kandidaadile esitatavad nõuded:

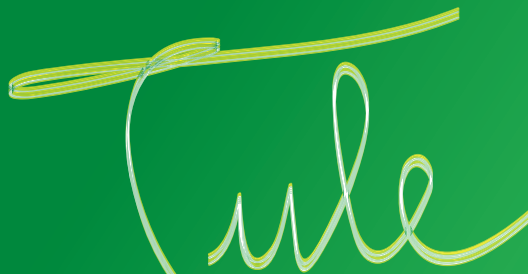
- magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, soovitatavalt tee-ehituse valdkonnas
- 3aastane edukas struktuuriüksuse juhtimise kogemus
- ameti tegevusvaldkonna hea tundmine
- head majandusteadmised ja eelarve koostamise kogemus
- head juhtimisteadmised ning oskus kasutada neid praktikas
- võõrkeeltest inglise keele oskus kõrgtasemel või kahe võõrkeele (sh üks inglise ja teine prantsuse, saksa või vene keel) oskus kesktasemel
- laitmatu reputatsioon ja orienteeritus riigi huvidele

Sobilik kandidaat on tasakaalukas ning otsustus- ja vastutusvõimeline juht, kes vajadusel algatab ja viib lõpule muutusi, lähtub oma tegevuses analüüsist ning on täpne ja usaldusväärne.

Konkursikuulutuse täielik tekst on avaldatud väljaandes Ametlikud Teadaanded (www.ametlikudteadaanded.ee).

Kandideerijatel esitada **1. oktoobriks 2012** avaldus, elulookirjeldus, tunnistuse või diplomi koopia vajaliku hariduse kohta, omakäeline kinnitus, et kandidaat vastab seaduses ette nähtud nõuetele, ning essee teemal „Maanteeameti teehoolde valdkonna juhtimine ning areng aastani 2015” (pikkus kuni 3 lk) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjonile aadressil Harju 11, 15072 Tallinn või e-postil cv@mkm.ee (märgusõna „MA peadirektori asetäitja konkurss”).

Komisjoni esimene koosolek toimub 15. oktoobril 2012. Lisainfot saab telefonidel 625 6379 (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium) ja 611 9300 (Maanteeamet).

Eesti Energia on tervikliku väärtusahelaga tugev rahvusvaheline energiaettevõte

Loome koos uue energia!

Ootame oma meeskonda Tallinnas FINANTSANALÜÜTIKUT

Analüütikuna teostad ärianalüüsi ning osaled finantsmodelite koostamises ja täiustamises. Täidad olulist rolli finantsprognooside ja tasuvusarvutuste koostamisel, samuti investeerimisprojektide analüüsimisel. Osaled Eesti Energia kontserni strateegilise planeerimise protsessis ning strateegilise tulemuslikkuse mõõtmise protsessis.

Sind ootab mitmekesine ja vastutusrikas töö, aktiivne ja nooruslik meeskond, võimalus õppida valdkonna parimatelt professionaalidelt ning hea töö eest motiveeriv tasu.

Loe lähemalt
www.energia.ee/tule

www.energia.ee

Eesti Energia

INTERVJU

Parras: Estonian Air kasvab järkjärgult. Tulud ja kulud paika

Estonian Air on oluliselt kasvatanud transiitreisijate arvu, liikudes nii eesmärgi poole kasvada regiooni arvestatavaks sõlmlennujaamaks, ütles lennufirma kommertsjuht Rauno Parras.

Rauno Parras vastas eile aripaev.ee lugejate küsimustele.

Estonian Air on viimasel aastal hoogsalt oma uut strateegiat rakendanud ja reisijate arvu tugevalt tõstnud. Miks pole reisijate arvu kasv veel finantstulemustesse jõudnud? Lennufirma “ümberpööramine” võtab aega ja uue ärimudeli täismahus juurutamisest on möödas loetud kuud. Teisalt ei ole reisijate arvu suurendamine ainus kriteerium, mis lennufirma automaatselt plussi viib. Määravaks on kulude ja tulude vahetuskord. Siin omakorda on kulud, mida saame ise juhtida, ja teised, mis muutuvad meist sõltumata. Estonian Air on lennundusturul väike lennufirma ja on erinevate välistegurite suhtes palju tundlikum kui suurfirmad.

Lennundus põhineb mastaabiefektil ehk teisisõnu: me peame jätkusuutlikkuse tagamiseks kasvama. Reisijate arvu saab kasvatada koduturu suurendades. Teeme seda järkjärgult, muutes Tallinna meie regioonis arvestatavaks sõlmlennujaamaks. Oleme oluliselt kasvatanud transiitreisijate arvu, mis võimaldab meil efektiivsemalt lennukeid täita, ja see omakorda tihendada lennukapaciteeti olulistesse sihtkohtadesse ning avada tulu levikus uusi. Nende eesmärkide saavutamise nimel oleme investeerinud lennukipargi, lennuvõrgustiku ja oma toodete arendamiseks, aga ka Estonian Airi kaubamärgi tutvustamisele sihtkohariikides.

Kas vastab tõele, et Estonian Airile on esitatud viimane tähtaeg majandustulemuste järsuks parandamiseks ja kui selleks ajaks pole midagi muutunud, siis hakkavad n-ö pead lendama? Majandustulemused peavad paranema, siin ei olegi teist võimalust.

Mida Teie isiklikult arvate Estonian Airi liitmisest mõne teise lennufirmaga, näiteks airBalticiga? Majanduslikus mõttes on see väga huvitav idee, kuid selles küsimuses pole mingeid läbirääkimisi peetud. Tõsi ta on, et kolm Balti riiki eraldi võetuna on väikesed ja lennundus põhineb mahu-efektil. Samas on siin väga mitmeid “agasiid”. See tähendab paratamatult keskendumist ühele keskusele, mis omakorda ei pruugi sobida teistele osapooltele. Meie huvi on suurendada otselennuühendusi ja teha seda jätkusuutlikult.

”**Majandustulemused peavad paranema, siin ei olegi teist võimalust.**

Estonian Airi kommertsjuht Rauno Parras

FOTO: MEELI KÜTTIM

Kas Teie hinnangul peaks riik veel raha panema Estonian Airi? Sellele küsimusele vastamine ei ole minu kui ettevõtte töötaja pädevuses. Küll aga saan taas kord viidata meie juhatuse esitatud eesmärgile viia ettevõtte 2013. aasta lõpuks kasumlikule rajale.

Kui tõenäoliseks peate Estonian Airi pankrotti lähima poole aasta jooksul? Eile (üleeile – toim) hommikul küsis Katrin Viirpalu “Terevisioonis” Tero Taskilalt küsimuse seoses Londoni liini avamisega – kui kauaks Estonian Airi veel jätkub ja kui kaua lennud jätkuvad? Kui sobib, vastan Teie küsimusele Tero sõnadega: loodetavasti jätkuvad Estonian Airi lennud igavesti.

Millised on Teie hinnangul alternatiivsed võimalused riigil tagada lennuühendused Euroopasse peale Estonian Airi ülalpidamise? Kas on kaalutud ka võimalust riigile olulised lennuliinid panna avalikule konkursile (sarnaselt Kihnu, Hiiumaa, Saaremaa ühendustega)? Lennuühenduste loomine Tallinnast pole mitte pelgalt Estonian Airi tegevuse eesmärk, samas suunas tegeleb väga aktiivselt Tallinna Lennujaam. Lennuliinide teenindamine Euroopa majandusruumis

ongi sisuliselt avalikul konkursil – igal lennuettevõtjal on vabadus lennata soovitud suundades ja sihtkohtadesse.

Kas Estonian Airil on plaanis kunagi naasta tšarterlendude turule? Praeguse seisuga keskendume peamiselt regionaallendudele ja kaalume kõiki võimalusi, sealhulgas tšarterlendude turule naasmist.

Mida arvate kasumi nõudmisest? Minu arvates saab kasum olla, kui tõstetakse piletihindasid, sellega seoses aga väheneb reisijate hulk ja paratamatult ka lendude arv. Kas Teie meelest saaks eksisteerida “tervislik kahjum” – ehk siis väike miinus, mis suures plaanis riigile mitu korda rohkem sisse tooks kui näiteks kasumifirma, mis lendab ainult viide sihtkohta? Iga äriettevõtte peab tegutsema kasumlikult ja sellise eesmärgi on meie seadnud ka ettevõtte aktsionärid. On tõsi, et aeg-ajalt tekib mitmes Euroopa riigis arutelu, kas mitte riik ei võiks rahvusliku lennufirma kui riikliku transpordiühenduse ühe lüli kahjumit katta. Kuid Euroopa Liidu liikmena Eesti riigil, nii nagu ka meie naaberriikidel, selleks võimalus puudub.

Ä Tasub teada
Sel talvel 64% rohkem lende kui mullu

Lendude arv nädalas

STOCKHOLM	27
Vilnius	25
Helsinki	21
Kopenhaagen	19
Peterburi	19
Amsterdam ja Moskva	14
Oslo	13
Brüssel	11
Kiiev ja Tartu	6
Jyväskylä ja Joensuu	4
Pariis ja Viin	4
Trondheim	2

4. veebruaril lisandub Göteborg (4x) ja 1. märtsil London (3x)

ALLIKAS: ESTONIAN AIR

Mänguasjade müüja kahekordistas kasumi

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Mänguasjade ja lastekaupade hulgi- ja jaemüüja AS Anvol kahekordistas möödunud aastal kasumi.

Eelmine aasta oli ettevõtte edukas. Tugevad positsioonid Baltimaade jae- ja hulgimüügi turgul ning jätkuvad ettevõtte arendamise otstarbeks tehtavad investeeringud võimaldasid fir-

1,16
miljonit eurot teenis mänguasjade ja lastekaupade hulgi- ja jaemüüja AS Anvol mullu kasumit.

mal ära kasutada kasvufaasi potentsiaali maksimaalselt, seisab firma majandusaasta aruandes.

Kui 2010. aastal teenis Anvol kasumit 590 970 eurot, siis möödunud aastal paisus kasum 1,16 miljoni euron.

Anvoli suuromanik on Anatoli Stitskin, kes elab Venemaal ning külastab ettevõtet ebaregulaarselt. Tegevjuht Stanislav Nemko polnud suhtlemisest aga

huvitatud. “Täname Teid pöördumise eest ja ka huvi eest meie ettevõtete vastu. Paraku me ei ole pakutud artiklist huvitatud,” teatas Nemko.

Majandusaastaaruandes toob ettevõtte välja, et tänu jaeketi optimeerimisele suurendati jaedivisjoni kasumlikkust ning tugevate kaubaseeriade olemasolu ettevõtte portfellis ja suuremahulised investeeringud marketingi

valdkonda aitasid kasvatada ka hulgimüügi divisjoni tulemusi.

Anvolile kuulub ka Woodyscovery OÜ, mis tegeleb samuti mängude ja mänguasjade hulgimüügi ja veoste ekspedeerimisega.

Peamisteks hankijateks olid Anvolil möödunud aastal Hasbro Deutschland, Edutoys Ltd. ja Artsana S.p.A. Aruandeaastal pikendati ainumaaletooja

leping Disney Directiga. Kasvas eksportmüükide osakaal ettevõtte kogukäibes. Kasvasid tärned nii teistesse Balti riikidesse kui ka Venemaale ja Gruusiasse.

Anvoli keskmine töötajate arv oli mullu 123 ning palkade ja lisatasude kogusumma 1,11 miljonit eurot. Ettevõtte netokäive oli eelmisel aastal kokku 13 miljonit eurot.

ARIPA.EE

Lähtudes sellest, et Eesti turg on kasumlikuks lendamiseks liiga väike, on paika pandud ka Estonian Airi uus äristrateegia, mis näeb ette reisijate ettevedamist Skandinaaviast, Balti riikidest ja Vene linnadest, et reisijad saaksid Tallinna lennujaamast edasi lennata teistesse Euroopa riikidesse.

Miks palgatakse kasumi ettekäändel väga suurte summade eest lennufirmasse mittespetsialiste? Reisijate arvu kasv on tulnud siiski puhtalt lennukipargi suurendamisest. Millist kasu on toonud ettevõttele Taskila, Helenius, Raasuke? Praegu teenib enamik Euroopa lennufirmasid suuri kahjumeid, mis ei ole sõltuvuses riigi suurusest. Lennukipargi suurendamine üksi reisijaid pardale ei too.

Eesti vajab oma lennufirmat selleks, et garanteerida kiireimad lennuühendused Eesti ja muu maailma vahel. See on oluline ärisidemete ja turismi arendamiseks.

Teie töötasu on ca 7400 eurot kuus. Kas Te ei leia, et olete ülemakstud? Iga töötaja on vastutav oma töötulemuste eest ja sellega kogu Estonian Airi meeskond lennufirma tulemuste eest.

ARIPA.EV.EE

Ühenduste taskusse läheb kopsakas summa

Välisminister Urmas Paeti kinnitusele maksab 400 rahvusvahelisse ühendusse kuulumine Eestile 20,77 miljonit eurot aastas.

“Oleme erinevate ministeeriumide ja riigiasutuste kaudu osalemas 400 rahvusvahelise organisatsiooni töös. Neist 99-l ei ole liikmemaksu ja 301-l on. Selle aasta eelarves on liikmemaksudeks kokku 20,77 miljonit eurot, järgmisel aastal on see summa samas suurusjärgus,” selgitas minister eile riigikogu ees.

“Kas ja kui palju näiteks sel või järgmisel aastal ühinemisi veel tuleb, ka seda praegu nii täpselt ei saa öelda. Ilmselt neid tuleb, aga need on mõned üksikud,” lisas ta.

Paet avaldas lootust, et organisatsioonidesse kuuluvusest on Eestile kasu. “Aja jooksul see kasutegur võib muutuda. Kindlasti on nende hulgas organisatsioon, kuhu me astusime 1990ndatel ja nüüd on kas organisatsioon muutunud või meie vajadused ja ambitsioonid muutunud. Selle ülevaatamisega me tegeleme,” lisas ta.

ARIPA.EV.EE

Istung nurjus

Eile toimunud kohtuistungil OÜ SLProductions hagi Jürgen Järviku, Alo Lillepea, Ivo Lillepea, Carmen Kassi ja Tanel Peetersi vastu osalistes kas puudusid või jäid napoliseliseks.

Alo Lillepea puudus haiguse tõttu. Carmen Kassi polnud kohal. Samuti polnud Kass saanud istungile oma esindajat ega vastanud kohtu saadetud e-kirjadele.

Kohtuistungil jäi vandeadvokaat Rainer Kuulmele segaseks, mis rolli üldse mängis ettevõttes Carmen Kass. Kassile maksti küll dividende, kuid polnud selge, kas ta osanike hulka kuulus.

Järgmine kohtuistung toimub 3. detsembril.

ARIPA.EV.EE

Minister: Eesti pole nõus 9 mln eurot tagasi maksma

Eesti pole nõus tagasi maksma üheksa miljonit eurot abiraha, sest selle tagasinõudmiseks pole keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannuse sõnul alust.

Euroopa pettusevastane amet OLAF nõuab Eesti riigilt Euroopa abiraha tagasimaksmist. Tege-

mist on keskkonnainvesteeringute keskuse (KIK) kaudu finantseeritud veeprojektiga Kohilas.

OLAF tuvastas projekti puhul otsese huvide konflikti, sest keskkonnaministeeriumi veeosakonna projektide büroo nõunikuna töötanud Kristo Kärmas koostas projekti juures nõutud

teostatavusuuringu tehnilise osa, kontrollis mitteametlikult projekti enne selle esitamist KIKile ja osales pärast ise hindamiskomisjonis.

Minister selgitas, et rahalist kahju ei ole kantud ning projekt on edukalt lõpule viidud.

ARIPA.EV.EE

Mida toob tulevik finantsistile?

PwC konverents ‘Raamatupidamine ja maksud 2013’

30.-31. oktoobril 2012

KUMU auditooriumis (Weizenbergi 34, Tallinn)

Elame tormiliste muutuste ja ebakindluse ajal, mis ei jäta puudutamata ka finantsjuhte ja raamatupidajaid. Mõnikord lausa eksistentsiaalselt.

Selle aasta konverentsi läbivaks niidiks ongi küsimus, mis ootab lähitulevikus ees finantsjuhte ja raamatupidajaid? Kas nõudlus nende järele suureneb või väheneb? Millised oskused muutuvad kriitiliseks? Ehk teiste sõnadega, kas Sinu „turuväärtus“ finantsistina on tõusuteel või hoopis langustrendis, ja mida teha, et seda tõsta?

Esinejateks oma ala parimad asjatundjad nii PwC-st, Raamatupidamise Toimkonnast, Maksu- ja Tolliametist, Eesti Maksumaksjate Liidust, Rahandusministeeriumist kui mujalt – teiste hulgas **Ago Vilu, Lasse Lehis, Marek Helm, Marge Lepp, Margus Kaasik, Katrin Kendra, Katrin Rasmann, Indrek Pajumaa, Kerli Lõhmus, Veiko Haavapuu, Villi Tõntson, Erki Mägi, Ain Veide, Hannes Lentsius, Iren Koplimets, Lauri Past, Stan Nahkor, Karl J. Paadam, Viljar Kähari, Indrek Ergma.**

Soodsaim hind 21. septembrini (k.a):

kaks päeva 289 eurot; PwC kliendile ning EML liikmele 269 eurot, **üks päev** 189 eurot; PwC kliendile ning EML liikmele 179 eurot. Hindadele lisandub käibemaks.

Täpsem ülevaade käsitlevatest teemadest, konverentsi lektoritest ning täiendavatest soodustustest meie kodulehel www.pwc.ee

Registreerumine telefonil **6141 800** või e-kirjaga koolitus@ee.pwc.com

Kohtumiseni juba konverentsil!

STIIMUL MAJANDUSELE

Rootsi kärbib kõige kahjulikumat maksu. Maksu määr jõuab Eestile kannule

A SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Rootsi rahandusminister Anders Borg võib täna rahulolevalt muheleda, kui ta tuleva aasta eelarve eelnõuga - nii nagu traditsiooniks on saanud - ministeeriumist parlamenti jalutab.

Kui ülejäänud Euroopa valdavalt kärbib ja koonerdab, on Borgi eelarves madalamad maksud ja riiklike investeeringute kasv.

Traditsiooniliselt on oluline osa valitsuse eelarveplaanidest juba ka eelnevalt meediasse lekkinud. Rootsi parempoolne valitsus ergutab tuleval aastal majandust 23 miljardi Rootsi krooniga, millest lõviosa moodustab üllatavalt järsk kärbe ettevõtte tulumaksu määras.

Ettevõtte tulumaks alaneb tuleva aasta algusest Rootsis 26,3 protsendilt 4,3 protsendipunkti võrra, vaid kukesammu kaugusele Eesti maksumäärast.

Valitsus põhjendab sammu OECD hinnanguga, et ettevõtte tulumaks on ettevõtluskliima jaoks kõige kahjulikum maks.

“Edaspidi on atraktiivsem investeerida ning makse maksta Rootsis,” ütles Rootsi peaminister Fredrik Reinfeldt, kui valitsus läinud nädala lõpus oma maksuplaani avalikuks tegi.

Maksu määr alaneb 22%-le, mis jääb alla nii OECD kui ka Euroopa Liidu riikide keskmisele (vastavalt 25,5% ja 23,4%). Oluliseks tõukeks sai Rootsi-le Suurbritannia valitsuse sarnane samm.

Kärpe maht on 16 miljardit Rootsi krooni, millest poole loodab valitsus katta ettevõtete endi rahakotist, vähendades nende võimalusi maksukohustuse vähendamiseks.

Maksuparadiisi uks kinni. “Üle ilma on trend vähendada võimalusi investitsiooni mahaarvamiseks,” kirjutas Anders Borg läinud nädalal ajalehes Dagens Industri, viidates Hollandile, Saksamaale ja Soome plaanidele. “Uute reeglitega lööme ukse maksuparadiisi kinni ja piirame agressiivset maksude optimeerimist.”

Ühtlasi väheneb sel moel laenukapitali eelistamine – Rootsi on neid riike maailmas, kus laenukapitali kasutamine investeeringuteks on oluliselt soodsam kui finantseeringud omavahenditest.

Ettevõtte tulumaksu määra kärpimisega loodab valitsus meelitada rahvusvahelisi suurfirmasid Rootsi investeerima ja töökohti looma. Rootsi ettevõtlusorganisatsioonid leiavad aga, et muude maksude kärpimine olnuks töökohtade loomisel tõhusam.

“Kui seda raha oleks kasutatud tööandjate maksukoorma oluliseks kergendamiseks või väiksemate firmade vabastamiseks haigushüvitise maksimisest, oleks see tuntavamalt kajastunud tööpuuduse näitajates,” ütles agentuurile TT Rootsi väikeetevõtjate ühenduse esindaja Leif Svensson.

Pankadele kasumilisa. Rootsi meedia on välja rehkendanud, et enim võidaksid maksukärpest Rootsis suured maksumaksjad nagu ravimifirma Astra Zeneca ja rõivakett H&M, mis maksid mullu

Rootsis ettevõtte tulumaksu vastavalt 4,2 ja 3,1 miljardit Rootsi krooni. Ent samuti suurpangad eesotsas Swedbankiga, mille suuri kasumeid on rahandusminister Anders Borg korduvalt kritiseerinud.

Seevastu plaan soodustada maksudega investeeringuid, et parandada kapitali kättesaadavust eelkõige alustavatele ja kiirelt kasvavatele väikeste innovaatilistele ettevõtetele, on leidnud laialdast heakskiitu.

Maksukergendust saavad tuleval aastal ka Rootsi pensionärid, aasta peale keskmiselt 500–700 Rootsi krooni. Ülejäänud kodanikele prognoositakse rahakotti lisa 2014. aastal, mis on Rootsis valimiste aasta ning mil majanduse stimuleerimiseks on valitsuse hinnangul ruumi ca 27 miljardi Rootsi krooni võrra.

Maksukärbete kõrval suurendab Rootsi valitsus majanduse ergutamiseks investeeringuid infrastruktuuri – sealhulgas raudteedesse – ning uurimis- ja arendustegevusse. Mitmed analüütikud ja ettevõtjad on valitsust juba pikka aega ärgitanud enam investeerima, et kasutada Rootsi jaoks praegu ülisoodsaid laenuintresse riigi konkurentsi võime kindlustamiseks.

Rootsi majandusel läheb muu Euroopaga võrreldes suhteliselt hästi, kuid Rootsi pole saar. Teise kvartali üllatavalt kiire majanduskasv osutus eksituseks – läinud nädalal korregeeris Rootsi statistikaamet kasvunumbri ekspordi aeglustumisest aasta baasil 2,3 protsendilt 1,3%-le. Kolmandas kvartalis prognoosivad analüütikud Rootsi majandusele paigalmarssi.

“Selles ei ole midagi dramaatilist ning see kinnitab veelgi, et on hea, et me Rootsi majandusse eelarve kaudu veidi energiat lisame,” kommenteeris Anders Borg madalamat SKP numbrit agentuuri Bloomberg vahendusel.

Valitsus liiga optimistlik. Erinevatest majandusprognoosidest on Rootsi valitsuse prognoos praegu kõige roosilisem, ennustades kõige kiiremat majanduskasvu ja kõige madalamat tööpuudust.

Kui Rootsi keskpang prognoosib tuleval ja sellele järgneval aastal SKP kasvu vastavalt 1,9% ja 2,8%, siis valitsuse prognoos on 2,7% ja 3,7%. Tööpuudus alaneb valitsuse prognoosi järgi tuleval aastal 7,5%-le tööealisest elanikkonnast.

Analüütikute hinnangul on see pilt liiga optimistlik.

Ä Üks küsimus

Kuidas mõjutab Rootsi ja Eesti maksumäärade lähenemine Eesti atraktiivsust investoritele?

RANNO TINGAS
Ernst&Yonug

Ettevõtte tulumaksu määra suurus ei ole tootmisettevõtte jaoks määrav, sest sageli sellised ettevõtted teenivad minimaalset kasumit, sest müügi- ja arendustegevus asub äriühingu peakontori riigis. Tootmises pigem vaadatakse tööjõuga seotud maksude ja kulude suurus ning muude tootmissisendite hindasid.

Eesti äriühingu maksusüsteem on kasulik neile, kes soovivad kasumit teenida ja seda edasi investeerida ning mitte maksta dividendina välja. Kui aga tegemist on äriühinguga, kes maksab kasumi igal aastal dividendina välja, siis on Eesti maksumäär kõrge nii Läti ja Leeduga võrreldes (mõlemas 15%) kui edaspidi ka samal tasemel Rootsigi.

Kuna Rootsi vabastab tulumaksust tütarühingu osaluse müügist saadud kasumi, siis pigem tuleb Eesti ettevõtjatel hakata mõtlema, kas tasub luua Rootsi oma kontserni peakontor. See on suurim puudus Eesti äriühingu maksustamise süsteemi juures Rootsigi võrreldes. Lisaks annab Rootsi ettevõtjatele päris huvitavaid maksusoodustusi, mis toovad efektiivse maksumäära alla nominaalse 22%.

Kui Rootsi maksumäära alandamisega seoses asub agressiivsemalt piirama maksude planeerimist, siis võib arvata, et riik soovib maksustada ka neid, kes siiani olid otsinud võimalusi maksude vältimiseks. Mõistlikuks võib pidada eesmärki hoida madalaid maksumäärasid ja koguda maksudena kokku suurema summa, mis hoiab elutervena konkurentsi äriühingute vahel ega anna maksueeliseid agressiivsetele.

ROOTSI rahandusministri Anders Borgi eelarve eelnõu, mille minister isiklikult parlamenti viib, on erinev suurest osast muust Euroopast. FOTO: SCANPIX

Ehitajad said oma tahtmise. Vald muutis hanketingimusi leebemaks

Ä SULEVSENKEL
sulev.senkeli@aripaev.ee

Pärast Äripäeva teisipäevast kaanelugu sellest, et neli suurt ehitusfirmat vaidlustas Viimsi kooli ehitushanke, mis jätab vigase projektiga seotud võimalikud riskid ja lisakulud nende kanda, tuli vald ehitajatele vastu ja muutis hanketingimusi.

Äripäev kirjutas teisipäeval, et Randvere uue kooli ehitamine Viimsisse on loonud pretse-dendi – neli ehitusfirmat pani seljad kokku ja vaidlustas hanke-punkti, mis teinuks ehitajast võimalike kvaliteedivigade eest vastutaja. Eile selgus, et Viimsi vald otsustas ehitajatele vastu tulla ning hanketingimusi leevenda-da, kirjutas ehitusuudised.ee.

Vallalt positiivne vastus. ASI NCC Ehitus, ASI Nordecon, OÜ Astlanda Ehitus ja ASI Oma Ehi-taja esindaja advokaadibüroo Glimstedt advokaadi Merit Lin-nu sõnul saatis Viimsi vallava-litsus ehitusettevõtjate esitatud vaidlustusele vastuse, milles Viimsi vald kinnitab, et otsustas vähendada pakkuja kohustusi ning leevendada hanke tingimusi. “Niisiis on praeguseks muu-detud hanke tingimusi ja han-kija ei aseta kogu projektidoku-mentatsiooni vigade riski enam

NCC Ehituse juhi Toomas Aagi sõnul oli vaidlustuse tulemus ülla-tav, esmakordselt muutis tellija tingimusi ehitajale leebemaks.
FOTO: ANNDRAS KRALLA

ebaproportsionaalselt pakkuja-te õlule,” tõi Lind välja.

NCC Ehituse juhi Toomas Aa-gi sõnul oli vaidlustuse tulemus üllatav. “Oli üllatus, et muudatu-sed tehti nii, nagu ehitajad soo-visid,” märkis Aak.

“Nüüd on tegemist märksa pehmemate nõudmistega, kus iga osapool vastutab oma pro-fessionaalsuse oskuste kohaselt ning suudab vastavalt sellele vi-gu tuvastada. Sellises vormis vas-tavad hanketingimused ehi-tajate ootustele,” ei hoia Aak head meelt tagasi.

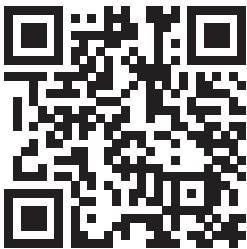
Aagi sõnul on selline koge-mus, kus tellija muudab tingi-musi nii, et iga osapool vastu-tab enda eksimuste eest ise, es-makordne. “Ei usu, et see pretse-denti loob, kuid laiema kõlapin-na puhul on see kindlasti üks tu-ru suunamuutuse viitasid.”

Vallal kompromissiks mitu põhjust. Viimsi abivallavanema Jan Trei sõnul oli ehitusfirmade-le vastutuleku üks põhjus ajama-hukas kohtumenetlus, mis oleks muutnud võimatuks eesmärgi saada Randvere põhikool val-

mis hiljemalt tuleva aasta 1. sep-tembriks. “Me kindlasti ei karda Eesti suurimaid ehitusettevõt-jaid ega nendega vaidlemist nii riigihangete vaidlustuskomis-jonis kui ka halduskohtus,” rõ-hutas Trei. “Kahjuks pole Viim-si vallal aega aastaid kohtukori-dorides vaielda.”

Tema sõnul muutis vald han-ke-dokumentide vaidlusaluseid punkte nii, et ehitaja ei kannaks kogu projektidokumentatsiooni puudustest tuleneda võivat riski. “Kindlasti ei vasta tõele meedias leviv vihje, et Äripäeva eilne ar-tikkel sundis Viimsi valda han-кетингimusi muutma,” lisas Trei. “Jätakuvalt olen seisukohal, et kõnealuses küsimuses pole prob-leem ainult Viimsi valla koo-liehituse hankes, vaid suuremad ehitusettevõtted on otsustanud üheskoos vastu astuda neile kah-juliku pretse-dendi loomisele,” jätkas abivallavanem.

Viimsi abivallavanema sõ-nul seisnes nende valitud esi-algse sõnastuse pretsedent sel-les, et nad väljendasid väga ühe-selt ja selgelt, et ei soovi ehitaja-ga hiljem enam hinna ega täht-aegade üle vaielda. “Võtsime ehi-tajalt vaidlemisruumi ja panime tööpoolest kogu projekti võima-liku puudulikkuse riski ehitaja-le,” ütles Trei.

15 September 2012
00:00:00 UTC

AAAAAA-CQKPCQ
AANUVX-MBUFLA
EJ3JZZ-PYQE23
GXKC4M-7RDMJY
F6YMGD-SKRSJN
3UYOUB-BPAATO

guardtime
guardtime.com

KAUBANDUS

Luksusehete pood laienes Eestisse

17. septembril avas Tallinnas ukseid luksuskaupade niis tegutsev ehete pood Freywille.

Firma asutas 1951. aastal Viini emailikunstnik Michaela Frey, kes lõi kaunistuseks esemeid ja ehteid emailiga.

Erafirma Freywille omab 90 butiiki 30 riigis neljal mandril, ettevõt-tes on üle 550 töötaja.

KULTUUR

Kino Kosmos suletakse ajutiselt

Alates 1. novembrist suleb kino Kosmos ukseid. “Kuigi taasavamis-kuupäevast on praegu veel vara rääkida, nimetame seda esial-gu talvepuhkuseks, mille jooksul analüüsime põhjalikult Kosmose kino külastatavusstatistikat ja seniseid tegevusplaanide, et kujunda-da kino tuleviku osas konkreetsem nägemus ja tegevuskava,” sel-gitas Forum Cinemas ASI tegevjuht Kristjan Kongo.

HELIKOPTERILENNUD

Tallinna-Helsingi lennud peatselt tagasi

Pärast kolm kuud kestnud pausi alustab Copterline taas Helsingi ja Tallinna vahelise lennuühenduse pakkumisega, kirjutas Delfi.

Oktoobrist hakkab Copterline kahe linna vahel lendama esmas-päevast neljapäevani kümme korda päevas ja reedeti 12 kuni 14 korda.

Juhatuse liikmete ülesannete piiritlemine aitab vältida solidaarvastutust äriühingu maksuvõlgade eest

Hannes Olli, Advokaadibüroo Laus & Partnerid advokaat

Kui äriühingul on vajadus korraga mitme juhatuse liikme järele, siis on eelkõige juhatuse liikmete endi huvides sõlmida juhatuse liikme leping ning määratleda selles oma vastutusalad.

Kui tsiviilõiguses peetakse võ-lausaldaaja poolt äriühingu võlgade eest juhatuse liikme isiklikku ha-gemist võrdlemisi keerukaks, siis sama ei arva näiteks maksuhaldu-rid. Pealegi on maksuhalduri jaoks erinev maksuvõla sissenõudmise mehhanism. Nii võib äriühingu ju-hatuse liige leida end silmitsi mak-suhalduri poolt äriühingu võlgade eest juhatuse liikmele tehtud isik-liku vastutusotsusega. Nimelt sä-testab Maksukorralduse seaduse § 40 lõige 1, et kui seaduslik esinda-ja, tegevjuht või vara valitseja rikub tahtlikult või raskest hooletusest Maksukorralduse seaduse §-s 8 ni-metatud kohustusi, vastutab ta selle tõttu tekkinud maksuvõla eest soli-daarselt maksukohustuslasega. Ehk siis üldjuhul solidaarselt äriühingu-ga, mille juhatuse liige ollakse või oldi. Sama paragrahvi kolmanda lõike alusel vastutavad mitu isikut

maksuvõla kohustuste täitmise eest solidaarselt ehk ühiselt.

Viidatud § 8 lõige 1 nimetab sel-liseks kohustuseks seadusliku esin-daja maksuseadustest tulenevate ra-haliste ja mitterahaliste kohustuste õigeaegse ja täieliku täitmise.

Kuigi juhatuse liikmed ise või-vad leida, et äriühingu maksuvõla tekkimises puudus neil tahtlikkus või raske hooletus, siis praktikas tuleb asuda ise juhatuse liikme vas-tutusotsust vaidlustama ja kanda riski, et kohtuotsus tuleb negatiiv-ne. Seda isegi vaatamata sellele, et Riigikohus on haldusasjas nr 3-3-1-41-05 leidnud, et iga isiku süü tuleb tuvastada eraldi ja süü tõen-damine on maksuhalduri kohus-tus. Vastutusotsuse vaidlustamisel kaebuse tõendamise kohustus on ikkagi kaebajal. Kui äriühingu si-seselt ei ole kirjalikult juhatuse liik-mete omavahelisi vastutuse piire ja ülesandeid määratletud, võib vas-tutusotsuse vaidlustamine osutuda keeruliseks.

Juhatuse liikme kohustused on sätestatud Äriseadustikus ja Tsiviil-seadustiku üldosa seaduses. Viima-ses neist on reguleeritud juhatuse liikmete omavahelisi suhteid ning juriidilise isiku juhtorgani liikme üldiseid kohustusi. Sellisteks ju-hatuse liikme kohustusteks on an-da teiste juhatuse liikmetele infot

äriühingu ja teiste juhatuse liikme-te jaoks tähtsust omavate asjaolude kohta ning olla ise otsuste vastuvõt-miseks piisavalt informeeritud.

Seega juhatuse liikme omavahe-lise vastutuse ja kohustuste piirit-lemine üksnes seaduse alusel võib vastutusotsuse vaidlustaja jätta nõr-ka positsiooni ja tekib tuntav vaja-dus kirjaliku tõendi järele tegeliku vastutusalad kohta.

Kuigi seadusandja on äriühingu maksuvõlgade eest juhatuse liikme-le solidaarvastutuse kohaldamise sidunud nende tekitamise tahtluse või tekkimise põhjuse raske hooletusega, tuleb arvestada, et nende aluste puudumise või olemasolu tu-vastamine on pelgalt tõlgendamise ja tõendamise küsimus. Võlaõigus-seaduse kohaselt on raske hooletus vajaliku hoole olulisel määral järgi-mata jätmine ja tahtlus õigusvastase tagajärje soovimine.

Sagedane maksuvõla tekkimise moodus on näiteks selline, et mak-suhaldur ei pea äriühingu arvelt tehtud väljamakset selle äriühingu ettevõtlusega seotuks ning esitab täiendava tulumaksu tasumise nõu-de teisest juhatuse liikmest tulene-vate asjaolude tõttu. Teise juhatuse liikme poolt tehtud tehingu pärast ja äriühingu maksuvõla eest vastu-tuse vältimiseks aitab praktikas jäl-legi vaid tõendamine, et ei oldud

maksuvõla tekkimisega seotud. So-bivateks tõenditeks võivad olla näi-teks juhatuse liikme leping, tehingu kirjalik vormistamine või muu kirjalik tõend tehingu üle otsustaja kindlaks tegemiseks.

Käesoleva artikli eesmärk on juhtida tähelepanu sellele, et kuigi vana hea suuline leping võib prak-tikas olla mugav, siis mitme juhatu-se liikmega äriühingu puhul tuleks enda vastutuse piiritlemiseks eelis-tada tehingute kirjalikku vormista-mist ja kindlasti juhatuse liikme le-pingus vähemalt raamatupidamise korraldamise eest vastutuse kohta tingimuste seadmist.

Kui vastutusotsus on kõige-le vaatamata juhatuse liikme suh-tes ikkagi tehtud, on oluline mee-les pidada, et läbi juhatuse liikme vastutusotsuse vaidlustamise saab esitada vastuväiteid ka äriühingu maksuotsusele ning kohtud peavad sel juhul kontrollima ka maksuot-suse õiguspärasust. Vastasel juhul oleks ebaõiglane kui juhatuse liik-mest sõltumatul põhjusel jäi äri-ühingu maksuotsus vaidlustamata ning ilma kohtuliku kontrollita kä-sitletakse maksuotsust kui vanku-matut tõendit.

telefon: 66 22 640

TURUNDUS

Kuidas panna firma video internetis levima?

Liikuv pilt seljatab staatilise

SISUTURUNDUSAGENTS
TOURI PRB
juht Raimond Kaljuvee soovib ühe pika ja kalli reklaamvideo asemel teha palju lühikesi.

FOTO-MARKO MUMM

Ä RIVO SARAPIK
rivo.sarapik@aripaev.ee

Hästi tehtud videoreklaami saab internetis oma elu elama panna ning tuhandete, kui mitte miljonite vaatajate tähelepanu võita.

Näiteks Leedu mineraalveetootja paariminutilise reklaamklipp, mida saab vaadata näiteks turundusuudiste temaveebis Best Marketing, pälvib tähelepanu kogu maailmas ja tõi ettevõttele hulgaliselt päringuid Ameerikast Hongkongini. Tegemist on videoturunduse ühe näitega, kus firma reklaamklipp sotsiaalmeedia abiga massidesse suundub.

Tarbijad on mõnes mõttes turundajate eest ära jooksnud – kuigi tarbijad on massiliselt nii Facebookis kui ka YouTube'is, ei oska suur osa turundajatest seda fenomeni enda kasuks pöörata, leidis Raimond Kaljulaid sisuturundusagentuuri PRB.

Kaljulaidi hinnangul on mõiste “videoturundus” kummaline nähtus. “Tegemist on osaga digitaalset sisuloomest. Tekstid, pildid ja video moodustavad ettevõtete e-kanalites, kodulehel, blogides, uudiskirjades ja Facebooki lehel terviku. Neid tuleb strateegiliselt käsitleda tervikuna ning juhtida tervikuna,” leidis ta.

Lisaks sellele, et videol on suurem vaatajate hulk, töötab see staatilisest fotost paremini, selgub digiagentuuri DreamGrow läbi viidud testidest. “Testisime ameeriklaste uuringut, kas video müüb paremini kui foto. Näiteks vene inimeste puhul selgus testist, et piltreklaam annab video kõrval 30 protsenti parema tulemuse,” rääkis agentuuri juht Priit Kallas.

1,5

minutit on optimaalne videolõigu pikkus internetis.

Ä Samm-sammult Kuidas panna klipp oma elu elama?

KUJUTA END KÜLASTAJA ASEMELE. Enne videosisu loomist küsi: mida lehekülje külastaja otsib, milliste küsimustele vastuseid ootab? Selles mõttes ei erine video tekstist, kehivad samad põhimõtted.

DUBLEERI SISU. Ideaaljuhul tuleks sisu dubleerida – kasutada nii teksti kui ka videot. Tekst ja video täiendavad teineteist.

ESIMESENA YOUTUBE'I. Video osakaal internetikasutuses kasvab kiiresti. Eesti veebikasutajate seas on Facebooki ja YouTube'i kasutajaid üle 60%. YouTube on tihti esimene koht, kust inimesed oma probleemile lahendusi otsivad. Valmis video tasub laadida nii paljudesse keskkondadesse kui võimalik, sh firma kodulehele. Samuti lisada võimalikult palju märksõnu, mis aitab klippi hõlpsamini leida.

MITU VÄIKEST ÜHE SUURE ASEMELE. Internetis ei tohiks videod liiga pikad olla, ideaalne videolõigu pikkus on 1-1,5 minutit. Igal juhul on soovitatav teha palju lühikesi klippe, mitte üks pikk ja kallis. Väga raske on ette ennustada, milline video populaarseks osutub, ja tark on riske hajutada.

IDEED MAKSAVAD ENDESILT. Videotehnika on muutunud aja jooksul palju odavamaks, aga loovtöö ja ideed soodsamaks pole muutunud. Tehnika pole hea video tegemisel sugugi suurim kulu.

EESTIS TULEB PAKKUDA MAAILMATASET. Kvaliteetne bränd

peab pakkuma kvaliteetset videot. Vaatajad hindavad videoklippe ja videoid globaalses kontekstis. Eesti turu jaoks videotootes ei saa latti alla lasta, tuleb arvestada maailma tasemega.

VIDEO TEKSTIST VISUAALSEM. Video peab olema visuaalsem. Ka TV uudistesaste toimetaja valib, kuhu võttegrupp saata, lähtudes lisaks sündmuse uudisväärtusele selle visuaalsusest. Lihtsamalt öeldes – kas seal on midagi näidata? Lihtsalt rääkivad pead ei huvita kedagi, ei televisioonis ega veel vähem sotsiaalmeedias.

EDU NÄEB KOHE. Mõned videod ei õnnestu ja siin on YouTube'i statistika halastamatu. Kõik näevad, kui vähe või palju on konkreetset videot vaadatud.

KUIDAS KASU MÕÖTA? Kontakti hinda on suhteliselt lihtne välja arvutada, YouTube annab päris hea vaadatavuse statistika ja tootmiskulud on ka teada. Väga oluline on paika panna konkreetset eesmärgid. Siis on hiljem võimalik teha järeltööd, kas eesmärk saavutati või mitte.

VIDEO ON VEENVAM KUI TEKST. Näiteks rahuloleva kliendi kommentaar on video vormis tunduvalt mõjusam kui teksti kujul. Inimesed usuvad instinktiivselt videot rohkem kui teksti või fotot. Videot tajutakse dokumentaalsema, vahetuma ja võltsimiskindlamana.

ALLIKAS: BEST MARKETING, RAIMOND KALJULAI, ÄRIPÄEV

Ä Tasub teada Neli nippi video levima panekuks

1. PROBLEEM: tuntud brändide videoreklaami ei taheta vaadata. Ameerikas tehtud uuring näitas, et tuntud brändide ja logode näitamine videoreklaamis peletab vaatajaid eemale. Vaatajad kipuvad neid alateadlikult vältima, sest on saanud muust meediast nende brändide reklaami üledoosi.

Seda probleemi saab vältida, kui muuta reklaamitav bränd näidatava loo loomulikuks osaks ilma agressiivselt toodet müümata.

2. PROBLEEM: vaatajal hakkab igav. Paljude videote puhul hakkab vaatajal kohe alguses igav ja ta ei vaata isegi lühikest klippi lõpuni. Televisioonis töötav loo jutustamise mudel, kus puänt saabub alles klipi lõpus, videoreklaamides ei tööta. Vaatajat saab kinni hoida kahe emotsiooni abil – rõõmu ja üllatusega. Seega peab reklaamvideo pakkuma ühte neist emotsioonidest kohe alguses.

3. PROBLEEM: algus huvitav, lõpp igav. Lahenduseks on meetod, mida nimetatakse emotsionaalseteks Ameerika mägedeks. Kogu klipi jooksul peab pinget liikuma üles ja alla, sest muidu vaataja väsib.

POSITIIVNE NÄIDE: Bud Lighti Klipp “Swear Jar”. See koosneb seitsmest ministeemist, millest igaühel on oma algus ja lõpp ning seega pinget “lainetab” kogu klipi jooksul.

4. PROBLEEM: video meeldib, aga inimesed ei jaga seda.

Kui klipp on liiga šokeeriv, siis üksi võidakse seda küll nautida, aga teistega ei jagata. Samas on sõpradega jagamine videoreklaami edu alus.

Ideaalne videoreklaam on eelmisel aastal ka televisioonis näidatud pudeliveetootja Evian video “Roller babies”, kus beebid rulluiskudel trikke teevad. See video on nii neuroteadlaste kui ka vaatajate arvates eeskuju.

ALLIKAS: HARVARD BUSINESS REVIEW

Ä Kommentaar Video saab uudiskirja panna

ERKKI MARKUS,
Mekala projektijuht

Uudiskirjad on muutunud nii sisult kui ka vormilt ja see jätkub edaspidigi. Nad on muutunud tehniliselt aina keerukamaks – videod, sotsiaalmeedia keskkondadega sidumise võimalused jne –, graafiliselt ilusamaks ja pilkupüüdavamaks ning loomulikult oluliselt personaalsemaks – kasutatakse konkreetsele adressaadile mõeldud sõnumeid. Üha rohkem keskendutakse turunduses mobiilsetele seadmetele.

Järjest olulisemaks muutub nii tehniline kui ka sisuline testimine, sõnumite täpsus ja ajastamine – ehk mis kell, kellele, mida ja kui sageli saata – ning igapäevase kommunikatsiooni automatiseerimine – sünnipäevaõnnitlused, meeldetuletused, arved, valitud RSS-voogude kokkuvõtted jne. N-ö musta auku saadetud üldine spämm ei toimi.

Ä Vaata veebist

Kuhu videot vaatamiseks laadida?

WWW.YOUTUBE.COM
WWW.VIMEO.COM
WWW.METACAFE.COM
WWW.DAILYMOTION.COM

Ä Loe veebist

WWW.BEST-MARKETING.EE
Massidesse liikunud videoklipid erinevatelt tootjatelt artiklis “4 nõuannet: kuidas luua edukat viraalvideot”.

2. oktoober

Meriton Grand Conference & SPA Hotel
(Paldiski mnt 4, Tallinn)

KINDLUSTUSE AASTAKONVERENTS

Reet Rattur

Argo Argel

Alar Urm

Olavi-Jüri Luik

Priit Kuuskme

Kaido Konsap

09.30–09.50 Registreerimine ja hommikukohv

09.50–10.00

Sissejuhatus. Moderaator Äripäeva raamatupidaja.ee toimetaja **JUULI LAANEMETS**

10.00–10.30

Aastatel 2011–2012 toimunud Eesti kindlustusturu muutused. Kindlustusmaaklerite Liidu tegevjuht **REET RATTUR**

10.30–11.00

Ettevõtja võimalused töötaja kindlustamisel. RSA vastutuskindlustuse riskijuht **ARGO ARGEL**

11.00–12.00

Olulisemad momendid kindlustuslepingu sõlmimisel ja kindlustustingimuste tõlgendamise kohtupraktika. Advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat **ALAR URM**

12.00–13.00 Lõuna

13.00–14.30

Kindlustusvõtja vaidlused kindlustusandjaga hüvitise vähendamise ning kindlustuslepingu kehtivuse üle. Advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat **OLAVI-JÜRI LUIK**

14.30–15.00 Kohvipaus

15.00 – 15.30

Ettevõtte eelised tervikkindlustuse sõlmimisel. Seesam Kindlustus arendusdirektor **PRIIT KUUSKME**

15.30 – 16.00

Aruteluring: Millal on ettevõttel mõistlikum kindlustuskaitset mitte osta? Osalejad: Seesam Kindlustus arendusdirektor **PRIIT KUUSKME**, AON Kindlustusmaakler juhatuses esimees **KAIDO KONSAP**, Advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat **ALAR URM**

16.00 – 16.15 Konverentsi lõpetamine

Äripäev
LEXTAL
TALLINN-HIIGA-OLULISED
Meriton Hotels

Konverentsi hind kuni 23.09.2012 179 eurot (km-ga 214,80 eurot).
Hind alates 24.09.- 01.10.2012 229 eurot (km-ga 274,80 eurot).
Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%. Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0106 või juuli.laanemets@aripaev.ee **www.seminar.aripaev.ee**

Majanduskonverents

Äriplaan 2013

toimub 26. septembril 2012 Nokia kontserdimajas

**Mõjuvõimsad, autoriteetsed ja aktiivsed
Eesti ettevõtjad räägivad
oma ootustest ja hirmudest
2013. aasta eelarve koostamisel**

Konverentsil esinevad:

Eesti Panga president **ARDO HANSSON**
Suurettevõtja **TIIT VÄHI**
Tippadvokaat ja ettevõtja **AKU SORAINEN**
Suurinvestor **JÜRI KÄO**
Kaupmees **JÜRI ROSS**
Ehitusettevõtja **AIVAR TUULBERG**
Transpordiettevõtja **HUGO OSULA**
PricewaterhouseCoopersi partner **AGO VILU**
Statoil Fuel ja Retail Eesti juht **KAI REALO**
Danske Bank Eesti juht **AIVAR REHE**
OEG suuromanik **ARMIN KARU**
Suurettevõtja **URMAS SÕÖRUMAA**
Suurettevõtja **JÜRI VIPS**
Suurettevõtja **HILLAR TEDER**
Eleringi juht **TAAVI VESKIMÄGI**
Toiduainetööstur **ALEXANDER MUSAROV**
KPMG Balticu partner **ANDRIS JEGERS**
Nordea Bank Eesti juht **VAHUR KRAFT**
Konverentsi juhivad:
Äripäeva peatoimetaja **MEELIS MANDEL**
ja peadirektor **IGOR RÕTOV**

Korraldaja: **Äripäev**

Konverentsi hind 439 eurot (km-ga 526,8 eurot).
Registreerimine veebis www.konverents.aripaev.ee
või 6670 0411 või seminarid@aripaev.ee
Konverentsi projektijuht: Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107
Konverentsi programmijuht: Äripäeva arendusdirektor Mari Kõlli, tel 508 9810

www.konverents.aripaev.ee

Toetajad:

ENERGEETIKA

Eestis jagub metsa ka energiaks.

Puit pakub palju võimalusi

A IN ALVELA
ain.alvela@aripaev.ee

Keskkonnateabe Keskuse metsakorralduse osakonna juhataja Enn Pärt kinnitas läinud reedel Jänedal toimunud erametsaomanike aastakonverentsil, et Eestis jagub metsa, mida raiuda.

“Taastuenergia osa meie metsades on kogu Euroopaga võrreldes suur, praegu toodetakse meil 24,3% energiast juba taastuvatest allikatest, 2020. aastaks euroliidu poolt seatud kohustus on 25%. Seega oleme 2020. aasta eesmärgi sisuliselt juba täitnud,” iseloomustas Enn Pärt meie taastuenergeetika üldist olukorda. “Valdav osa meil toodetavast taastuvast energiast tulebki puidust. Puidu sisetarbimise andmed on natuke vastuolulised, sest kodutarbija poolt kütteks kasutatava puidu koguse üle puudub ülevaade.”

Pärdi sõnul hakkas alates 2010. aastast hoogsalt suurenema n-ö kütteks mineva puidu tööstuslik tarbimine.

“Veerand ühtekokku raiutud puidust on tahehtmata küttepuit. Energeetiline puit tuleb Eestis kasutusse põhiliselt raiete ülejääkidest, viimasel ajal on üha enam hakatud metsa alt kokku koguma ka raidmeid, oluline osa puidust tuleb energeetikasse ka puidutööstuste jäätmete näol,” selgitas Enn Pärt. “Mida suurem on üldine raiemaht, seda rohkem tuleb turule ka küttepuitu. Raidmete osakaal on 15–20% raiutud puidu mahust. Energeetiliselt puitu raiutakse ka kraavi- ja teeäärtelt, elektriliinide kaitsevöönditest jne. Ja peaaegu pool saetööstusse minevast puidust muutub jäätmeteks, ka sellel on suur energeetiline väärtus.”

Pärdi hinnangul võiksime metsanduse arengukava pakutava optimaalse raiemahu järgi võtta igal aastal metsast välja 2,8–3,4 miljonit tihumeetrit kütteks minevat puitu, sellele lisanduks 12 miljoni tihumeetri suuruse üldise raiemahu korral 1,4 mln tm raidmeid, 0,2 mln tm mittemetsamaadelt raiutud puitu ning 2,6 mln tm puidutööstuse jäätmeid. Kokku võiks Eestis seega saada aastas vähemalt 7 miljonit tihumeetrit energeetiliselt puitu.

Muhu saare keskküte põhineb hakkepuidul. Muhu vallavanem Raido Liitmäe tutvustas erametsanduse konverentsil, kuidas Muhu saarel on välja kujunenud energiapuidu kasutamine kortermajade ja sotsiaalobjektide kütmisel.

Muhus alustati hakkepuiduküttele üleminekut tegelikult juba 1995. aastal, mil paigaldati Liiva asulasse esimene katel. 1996. aastal kasutati kütteks vaid turvas, praeguseks on torba osakaal olematuks kahanenud, kasutatakse vaid puitu, mis lõviosas pärineb Muhu saarelt. Kohaliku puidu pakumine ületab praegu nõudlust.

“Tänu hakkepuidu kasutamisele kütteks saab tööd kümme-kolm koha kohaliku perekonda, töö ja sisetuleku olemasolu hoiab nii mõnegi pere maal, ühtede töökohtade olemasolu võib juurde tekitada teisi,” selgitas Liitmäe hakkepuidu kasutamise eeliseid. “Loomulikult annab see ka sõltumatuse kütuseimpordist ja ka kulud on väiksemad kui näiteks õliga küttes, kuigi investeeringud on suured, majasisteste süsteemide olukord on kehv, tehnika vananeb.”

Kuigi ta mõonab, et väikekatlamaja käigushoid-

”

Meie peame bioenergia tootmiseks sisse ostma näiteks oliivikivisid, puidugraanuleid jmt.

Suurbritannia bioenergia ekspert Neil Harrison

mine on suhteliselt keeruline ettevõtmine, kas või sellepärast, et mida väiksema võimsusega on katlamaja, seda kvaliteetsemat kütust tuleb selles kasutada, ollakse Muhus ikkagi biokütuste, eelkõige puidu kasutamise usku.

Metsatoetused neelavad kümneid miljoneid eurosid. Maaelu arengukava aastateks 2007–2013 võimaldab metsamajandajale maksta toetust metsa majandusliku väärtuse parandamiseks, kahjustatud metsa taastamiseks ja veel teatud metsanduslike tegevuste korraldamiseks.

Maaelu arengukava toetused ei kajasta neid toetusi, mida metsamajandaja saab taotleda teiste kanalite kaudu.

Põllumajandusministeeriumi maamajanduse osakonna peaspetsialist Elar Neito märkis, et metsa majandusliku väärtuse parandamiseks on rahuldatud 1615 taotlust ning kokku on plaanis selle meetme abil investeerida 27 miljonit eurot.

Mikroettevõtjatele mõeldud metsandussaadustele lisandväärtuse andmise toetuse abil planeeritakse investeerida 12,5 miljonit eurot. Metsamajandajad saavad toetust taotleda ka põllu- ja metsamajanduse infrastruktuuri meetmest. Kahjustatud metsa taastamiseks on plaanis investeerida 1,3 miljonit eurot. Lisaks laieneb erametsamaale pindalapõhine Natura 2000 toetus erametsamaale. Sääraast maad on Eestis umbes 90 000 hektarit, sellest sihtkaitsevööndites asub 70 000 hektarit.

Neito kinnitas, et Euroopa Liidu prioriteet toetuste maksimiseks on maaelu mitmekesistamine, maapiirkonna majandusliku arengu hoogustamine ning elukeskkonna parandamine maal.

Maaelu arengukava järgmine toetusteperiood algab 2014. aastal ja kestab 2020. aastani.

Taastuenergia tootmise toetamine läheb uutele alustele. Taastuenergia toetusskeem on läbinud kooskõlastusringi mitmete ministeeriumidega, lähipäevil saabub eelnõu lugemisele justiitsministeeriumisse.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi asekanstler Ando Leppiman ütles, et Eesti liigub taastuenergeetika kasutamises Euroopa esirinnas. Samas mõonab Leppiman, et tarbija on see, kes selle tavalisest kallimalt toodetud elektri hinnavahe kinni maksab.

Ühtlane taastuvelektri toetuse määr on praegu 53,7 eurot/MWh. Tuuleenergia tootjad saavad toetust kuni 600 GWh taastuvelektri tootmise eest. Biomassist taastuvelektri tootmisel peab toetuse saamiseks täitma vähemalt 40% kasuteguri nõuet.

Elering kogub tarbijatelt taastuenergia tasu tootjate prognoositava elektritoodangu alusel.

“Toetuste maksmist puudutav seadusandlus tuleb kirjutada praegusest oluliselt täpsemaks, praeguseks on kompromissid tehtud,” kinnitas Leppiman. “Eelnõu põhimõte on, et toetused seotakse elektri või CO₂-ga, mis välistab tootjate ülekompenseerimise ja annab võimaluse maksta järgmise seitsme aasta jooksul toetusteks välja 300 miljonit eurot vähem kui praegu.”

Eelnõu kohaselt oleks toetuse piirmäär elektrienergia tootmisel 93 eurot/MWh ja elektri ning soojuse koostootmise korral 72 eurot/MWh, millest lahutatakse maha elektri turuhind, mis tänavu on NordPoolil keskmiselt 40 eurot MWh.

3

miljonit tihumeetrit puitu võiksime igal aastal energiatootmiseks metsast lõigata. Praegu lõigatakse vaevalt pool sellest.

ERAMET-SANDUSE konverentsil arutlesid puiduenergia kasutamise üle (vasakult) erametsaliidu juhatuse esimees Taavi Ehrpais, riigikogu liige Arti Aas, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ase-kantsler Ando Leppiman, keskkonnaministeeriumi kantsler Andres Talijärvi, Vao elektrijaama juht Andres Taukar ja Neil Harrison Suurbritanniast.

FOTO: EVELIN HUUL

Metallitöötlemisseadmed ja -vahendid

Vaata sooduspakkumisi www.merec.ee

Merec Tööstuse OÜ • Suur-Sõjamäe 44a, Tallinn
Telefon 600 7843 • Faks 600 7842 • E-post info@merec.ee

KONKURSS

Uus tehnoloogia pürib praktikasse

Euroopa Liit käivitab konkursi "Satelliitsüsteemide kasutamine põllumajanduses", konkursi võitjat ootab 10 000 eurone preemia. EL julgustab tudengeid ning noori põllumajanduse spetsialiste üle kogu Euroopa osalema konkursil, mille eesmärk on anda arengu- või võimalused uudsetele innovaatilistele satelliit-tehnoloogia kasutamisele seotud ideedele põllumajanduses, et tõsta tootmise efektiivsust, kasumlikkust ning vähendada kahju keskkonnale. Konkurss ning preemia väärtuses 10 000 eurot on algatatud Euroopa GNSS Agentuuri (GSA) ning ELi satelliitside eest vastutava agentuuri poolt, suursponsoriks on põllumajandustehnika tootja CLAAS ning ettevõtte Bayer CropScience. Konkursile registreerumise tähtaeg on selle aasta 31. detsember. Kõik ideed tuleb esitada elektrooniliselt ning inglise keeles, vanuse ülempiir on 32 aastat.

ENERGIA

Energiahind hukutab köögiviljakasvatuse

Energiahinna tõus on köögiviljade kasvatamise küttega kasvuhoonetes väga raskeks muutnud, tõdes ASI Sagro juhatuse esimees Kalle Reiter. AS Sagro on köögivilja kasvuhoones 20 kasvatanud aastat, viimased kaks-kolm aastat on olnud keerulised. Normaalsel aastatel ulatus tomatitoodang üle 600 tonni aastas ja sellest ei jätkunud kõigile kaubakettidele. Ümberkorralduste käigus on ettevõtte vähendanud aasta toodangut 400 tonnini. Kasvuhoonekurgi kasvatamise rentaablus on natuke parem, kuid tänaseks on ka kurki toota ebaotstarbekas. Kütteks kasutab Sagro maagaasi ning sooja toodab oma katlamajas (võimsus 10 MW). Taimekasvatustes on tootmisperiood pikk ja oktoobris-novembris on raske tootmist planeerida, kui pole teada, mis on energia hinnad näiteks märtsis-aprillis. Tänavu juhtus koguni nii, et gaasi hind tõusis läinud aastaga võrreldes märtsis vastavalt 42 ja aprillis 44%.

LEMMIKUD

tööstusuudised.ee loetumad uudised

Kitman Thulema: Venemaal tuleb tunda kedagi, kes tunneb kedagi. Kitman Thulemas toimunud Äripäeva Tööstuse klubis rääkisid ettevõtte juhid, et Venemaa turul läbilöömiseks peab suutma luua suhtevõrgustikku.
Saku turundusjuht asub juhtima ka Läti suurima õlletehase turundust. 24. septembrist asub Saku Õlletehase turundusdirektor Kadri Ärm juhtima ka Läti õlletootja Aldaris turundusvaldkonda.
Taastuenergia tootmise toetamine läheb uutele alustele. Taastuenergia toetuskeem on läbinud kooskõlastusringi mitmete ministeeriumidega ja läheb järgmisse etappi.

"Uus skeem loob võimaluse toota piiratud mahus (kuni 375 GWh) elektrienergiat ka suurtes jaamades, mis toodavad ka kaugküttesoojust," märkis Leppiman. "Uus toetuskeem tagab ka investeeritud varade mõistliku – umbes 10 protsendileise tootluse, samuti peaks saama välistatud kellegi üledoteerimine."

Energiakultuuride kasvatamine peaks hoogustuma. Läti Biokütuste ja Bioenergia Ühingu esindaja Didzis Palejs rääkis bioenergia globaalsetest kasutusperspektiividest.

Tema hinnangul on sellealane saadaolev info sageli vastuoluline. Hakkepuut on tema sõnul viimase kümne aastaga kallinenud kolm korda ja maksab praegu umbes 9 eurot/m³.

"Hinnatõusu on mõjutanud energiapõud," märkis Palejs. "Nüüd on küsimus selles, kuidas see puit, ka nn väheväärtuslik puit, metsast kätte saada."

Üks võimalus on tema sõnul ka energiakultuuride kasvatamine.

"Majanduslikult mõistliku suurusega energiakultuuride kasvatamise farm võiks olla 300–400 hektari suurune, nii suure maaga talusid on meil aga vähe. Selleks tuleks koonduda ühistutesse," rääkis Palejs.

Briti metsandus sammub hääbumise teed. Suurbritannia bioenergia ekspert Neil Harrison tõdes, et Briti valitsus toetab igati bioenergeetika arendamist, kuigi Briti saartel pole näiteks piisavalt puitu, mida kütteks kasutada.

"Taastuenergiat ostetakse Suurbritanniasse palju sisse, me kuulume viie riigi hulka, mis ei suu-

da kindlasti täita 2020. aastaks euroliidu kehtestatud taastuenergeetika 20% kasutamise kriteeriumi," tunnistas Harrison. "Eesti on selles suhtes väga heas, Suurbritanniast kindlasti paremas seisus. Meie peame bioenergia tootmiseks sisse ostma näiteks oliivikivisid, puidugraanuleid jmt."

2011. aastal toodi Euroopa Liitu 12 miljonit tonni puidugraanuleid, peamiselt Aafrikast, kuigi võiksime neid ise toota, märkis Harrison.

Suurbritannias on metsaga kaetud 12% maismaast ja see kasvab sageli kohtades, kust puitu on väga raske kätte saada. Sageli pole suuri metsamaalasid majandatud sadu aastaid – tüüpiline inglaskonservatiivsus.

"Viimase paari-kolme aasta jooksul on valitsus lõpuks mõistnud, et metsa on mõistlik majandada, sh kasutada puitu ka bioenergia saamiseks," rääkis Harrison. Ta on seda meelt, et valitsus peaks rohkem toetama puidugraanulite kasutamist vanades kivisõejaamades.

Metsamehed said kokku. Jänedal toimunud erametsanduse aastakonverentsil Puit Energiaks tutvustati bioenergia potentsiaalseid kasutusvõimalusi, seda ka välisriikide näidete põhjal.

Konverentsi ettekandjate seas olid Läti Biokütuste ja Bioenergia Ühingu esindaja Didzis Palejs, bioenergia ekspert Niel Harrison Suurbritanniast, Keskkonnateabe Keskuse metsakorralduse osakonna juhataja Enn Pärt, Muhu vallavanem Raida Liitmäe, põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna peaspetsialist Elar Neito ja majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ase-kantsler Ando Leppiman.

TALLINNA TÖÖSTUSPARGID

Tegutseme aastast 2004

Tootmis- (80%) ja ärikinnistud (20%) Tallinnas Lasnamäel

Lisainfow: www.ltp.ee
e-post info@ltp.ee
Suur-Sõjamäe 10a
Tel 502 3077, Ivar Lindpere

PARIM ja KIIREIM LAHENDUS TOOTMISTEGEVUSE ARENDAMISEKS TALLINNAS

TONDIRABA tööstuspark müüdud

BETOONI tööstuspark müügis

SUUR-SÕJAMÄE tööstuspark müügis

Ehitame valmis kogu infrastruktuuri, kõik vajalikud tehnovõrgud liitumispunktitega kruntide piiril.

- » Tagame kiire tootmistegevuse alustamise võimaluse
- » Tööjõu saadavus meie tööstusparkide piirkonnas on väga hea
- » Hea transpordiühendus
 - Muuga sadam meretranspordiks
 - Tallinna ringtee autotranspordiks
 - Tallinna lennujaam
 - Ülemiste kaubajaam raudteetranspordiks

NÜÜD SOODSAD ERIPAKKUMISED!

ORGITA
põllumajan-
dusfirma juht
Sulev Mölder
kinnitas, et
vaatamata
vihmasele
suvele on
teraviljasaak
tänavu hea.

FOTO: INDREK SUSI

SAAK

Teraviljasaak hea. Koristus vaevaline

HILLE TRESSUM
kaasautor

Märjamaa teraviljakasvatataja, agrofirma Orgita Põld juhatuse esimehe Sulev Möldri sõnul on tänavune teraviljasaak olnud hea ja märja ilma tõttu ei ole see seni veel põllult koristamata jäänud.

“Kõik, mis külvasime, oleme põllult kätte saanud. Viljakoristuseks kasutame tänavu vaid kombaine,” rääkis Mölder, selgitades, et märjal põllul pole võimalik muuga liikuda.

Möldri sõnul ei tee väike niiskus üldiselt teraviljale suurt kahju, kuid on taimi, mis niiskust ei kannata.

“Näiteks oder kasvab märjal maal viletsalt. Meil on otra ligi 280 hektaril. Kuiva vilja loodame saada umbes 4,5 tonni hektari kohta,” rääkis põllumees.

Vaatamata niiskele kliimale on tänavune odra-saak mullusest parem.

“Kevadel oli meil liigniiskusega suuri probleeme. Lõuna-Eestis oli kuivem. Põllul looduse vastu võidelda ei saa. Savisema pinnaga põldudel jõuab vesi vaid vaevalt ära kuivada, kui järgmine sahmakas juba tuleb,” kirjeldas Mölder, lisades, et liig-vee ära juhtimiseks rajatakse põldudele kuiven-duskraave.

Seemne töötlemine maksab. Teraviljataimi võimalike haiguste eest kaitsmiseks töödeldakse seemet enne mahapanekut.

“Meie nimetame seda tegevust puhtimiseks. Seemet töödeldakse spetsiaalse lahusega, mille tulemusena omandavad seemned punaka tooni. Selletaoline eeltöötlemine maksab ca 40–50 euro ringis. Kui töö tellida, siis maksab see umbes 60 eurot, kuid meie töötlemine seemneid ise. Meil on vastavad seadmed olemas,” rääkis Mölder.

Mölderi ütles, et kasvuperioodil teevad nad samuti haigustõrjet, kuid mitte rohkem kui ühe korra. “See on üsna kulukas ettevõtmine,” lisas ta. Siingi kasutatakse liigiti erinevaid segusid. Ühe hekta-

”**Toiduks kõlbmatu teravili läheb tihtipeale looma-söödaks. Selle kvaliteeti ei kontrolli keegi.**

Põllumajandusuringute Keskuse asedirektor Märt Nöges

ri töötlemise maksumus jääb Möldri sõnul 15–30 euro vahemikku.

Kasvutõrjet tehakse teraviljale kuu kuni kaks kuud enne viljapeade valmimist.

Orgita Põld OÜ-le kuulub umbes 2300 hektarit maad. Tänavu loodetakse põldudelt koristada ligi 200 tonni teravilja.

Jahedus pidurdab taimehaiguste arenemist. Jõgeva Sordiaretuse Instituudi direktori Mati Koppeli sõnul soodustas selleaastane niiske kliima taimehaiguste lööbimist, kuid tavapäraselt madalamad temperatuurid takistasid haiguste kiiret arengut.

“Jõgeva SAI põldkatsetes vähendasid kasvuaegsed taimehaigused teraviljade saaki ca 10 protsenti. Sellise saagikao juures oli kasvuaegne fungitsiidide kasutamine majanduslikult tasuv,” selgitas Koppel.

Tema sõnul esines tänavu tavaliselt rohkem juuremädanikku, mida põhjustas tihedatest sadudest liigniiske muld.

“Juuremädanikud olid probleemiks põldudel, kus ei peetud kinni viljavahelduse nõuetest ning teravili järgnes teraviljale. Samuti on teraviljakasvatatajate suur probleem koristusaegne ilmastik,” lisas ta.

Vihmane ilm ei võimalda põldudelt valminud vilja hästi koristada. Kauaks põllule jäänud vili on Koppeli sõnul kohati vihmade käes lamandunud ning terad hakkavad enne koristamist idanema, samuti arenevad neil mitmed hallitusseened. Kõik see vähendab kasvanud saagi kvaliteeti. “Hallitusseeni on vähem põldudel, kus teravilja loomisjärgselt on kasutatud fungitsiide,” tõdes ta.

Koppeli hinnangul esineb taimehaigustega seotud probleeme vähem nendel põldudel, kus kasvatatakse haiguskindlaid sorte ning kasutatakse vastavaid meetmeid algnakkuse vähendamiseks: haigustekitajate vaba külviseemne kasutamine, korralik külvikord, mitte teravilja monokultuur, põldude künnimine.

“Kõik need võtted on kättesaadavad nii mahe- kui ka tavakasvatatajatele,” lisas ta. Tavaviljeluses on tema sõnul lisaks võimalik kasutada ka keemilisi taimekaitsevahendeid, mis oli sellel aastal saagi ja

selle kvaliteedi tagamiseks vajalik ning põllumehele ka majanduslikult tasuv.

Koristusega venitajatel läheb raskeks. Põllumajandusuringute Keskuse asedirektori Märt Nöges sõnul loeb teravilja saagi hindamise puhul saak salves, mitte vili põllul. Tema hinnangul satub tänavu hätta palju põllumehi, kes pole veel vilja ära koristanud. Liiga kauaks seisma jäänud teravilja kvaliteet langeb ning toiduviljaks seda enam pidada ei saa.

Pikalt põllule korjamist ootama jäänud teravilja kimbutab hallitus. “Mul on hirm selle vilja ohutuse pärast. Hallitusseened ehk mükotoksiinid on teatavasti kõige tugevamad looduslikud mürgid, rääkis Nöges. “Toiduks kõlbmatu teravili läheb tihtipeale loomatoiduks. Selle kvaliteeti ei kontrolli keegi.

Nöges sõnul pole Eestis ka usaldusväärset statistikat teravilja kvaliteedi kohta. “1994.–2002. aastani oli taoline infobaas olemas, siis leiti aga, et seda ei ole tarvis,” pahandab Nöges, kelle hinnangul on igal arenenud riigil taoline infobaas olemas.

Loomasöödaks läheb vili, mida ei õnnestu müüa. Nöges sõnul peaks vili olema ilus, hea lõhna ja maitsega, mida see tihti ei ole. “Söödaviljaga on meil väga tõsine probleem. Praegu on see pigem põllumeeste südametunnistuse asi, millist vilja loomasöödaks müüakse,” rääkis ta.

Nöges sõnul on neil võimalik loomasööda kvaliteeti uurida, kuid see on kallid. “Tavaliselt tul-lakse meie juurde ikka siis, kui kari loomi on juba haige,” tõdes ta. “Mõni aasta tagasi tuli meie juurde abielupaar, kelle 30pealine kari oli haigeks jäänud. Lehmadel olid kõhud lahti ja piima nad ei andnud. Kasvatatjat aga laenu ja liisingud kaelas,” kirjeldas Nöges.

Nöges hindab Eest teravilja kvaliteedi heaks, lausa väga heaks. Kuid seda ainult juhul, kui vili on õigel ajal koristatud. Saagist on tema sõnul tegelikult veel vara rääkida. “Need andmeid tulevad alles siis, kui vili on kuivatatud. Vilja on põllult raske kätte saada, sest maa on väga märgning Eesti talumees on vaene, tal pole vajalikke töövahendeid-kombaine ja kuivateid,” rääkis Nöges.

Kartul kasvas kenasti

Staažika kartulikasvatataja Kalle Hamburgi sõnul on tänavu väga hea kartuli aasta.

Paraku takistavad sagedased vihmahood saagikorjamist põllult.

“Tavapärasest jahedam kevad on kartulikasvatust mõju-tanud ehk nii palju, et seeme on hiljem mulda saanud. Praegu võib Lääne- ja Kesk-Eestis näha veel rohelisi kartulipõlde,” rääkis Hamburg.

Põllumehe hinnangul saab tugev kartulitaim alguse kvaliteetsest seemnest.

“Kui seeme on kvaliteetne, ei kipu ka haigused kimbutama. Kartul vajabki kasvamiseks pigem niiskemat kliimat,” märkis ta.

Jaheda kevade tõttu tavapärasest hilisemaks lükkunud külv pikendab kartuli valmimist. Hamburgi sõnul on ideaalne, kui kartul saab korjatud hiljemalt septembri lõpuks.

“Madalamatel temperatuuride ja suurenenud sademete hulga koosmõjul muutub kartul mehaaniliselt nõrgemaks ning seda on raskem kätte saada,” rääkis põllumees.

Hamburg hindab enda tänavuseks kartulisaagiks 40–70 tonni hektari kohta, mis jääb eelmise aastaga enam-vähem samasse suurusjärku.

Proovi Äripäeva 4 nädalat ainult 10 € eest ja võida uus iPad!

Loosi läheb 107 auhinda
koguväärtusega üle 4500 €

5 Äripäeva
aastast tellimust

1 pilet
konverentsile
„Äriplaan 2013“

50 ajakirja
Imeline Teadus
tellimust 6 kuuks

50 ajakirja
Imeline Ajalugu
tellimust 6 kuuks

www.aripaev.ee/suvilabi

ÄRIPÄEV 20. september 2012

toimetaja Vilja Kiisler tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Riigikontrolli hinnangul on ravimiturul ebapiisav konkurents, ravimid on kallimad ja patsiendi omaosalus suurem kui mitmes teises Euroopa riigis.

Mida oleks võimalik teha selleks, et ravimid oleks odavamad?

VIKTOR VASSILJEV
riigikogu liige, Keskerakond

Valitsus kontrollib seda valdkonda piisavalt, toetab maaletoojaid ja hulgimüüjaid. Peaks laskma turule odavamaid ravimeid teistest maa-dest. Eesti elanikud ei ole nii rikkad, et nad saaksid endale osta ainult kvaliteetseid ja kalleid ravimeid.

LIILIAN RUUBEN
Eesti Farmatseutide Liidu juhataja

Seadusega on paigas, kui suure juurdehindluse saavad ravimimüüjad panna. Apteegid ei saa panna sellist hinda, nagu neile pähe tuleb. Ainuke asi, mida seadus ei reguleeri, on toidulisandid.

REIN AIDMA
riigikogu liige, Reformierakond

Kontrolli peaks tõhustama. Ma arvan, et siin on piisavalt probleeme. Samas on küsimuse all, kas saaks käsimüügiravimeid müüa poodides jne.

MARET MARIPUU
riigikogu liige, Reformierakond

Viimastel aastatel on valitsus teinud palju selleks, et ravimid oleksid odavad ja kättesaadavad. Alates 1. oktoobrist ei kehti maksimaalne piirmäär ravimitele, millel on 50% allahindlus. Nende puhul väheneb omaosalus umbes 22%.

LUGEJA ARVAB

”Tegelikult tegid nad kõik tööd ja nägid vaeva ning jõudsid tulemuseni, mis küll polnud alati see esialgne eesmärk. Juhusega pole siin midagi ühist.

Kommentaari artiklile “10 juhust, mis tegid mõne mehe rikkaks”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Väinu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
**Seminarid, käsiraamatud,
Raamatuklubi ja infolehed:**
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija
saab lugeda Eesti parimat majanduslehe digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

”Tõnis Arro: Igaüks võib homme alustada, ta ei pea aastaid ärikoolis veetma ega peal palju raha olema.

Arengufondi juht leiab, et ettevõtlusega alustamise takistuste põhjused on eelkõige peas.

KOLUMN

Puu otsas, kui **pauk** käis

Mäletate Rain Tamm? Investeerimispankurit, kes oli lisaks tuntuks kohalikus äri- maailmas ka üks seltskonna- meedia lemmikutest. Stiilne roosa lipsuga ärihai, kes rääkis reisiajakirjale, kuidas ta Aafrikas mägigorillasid külastas, või Kroonikale, kuidas tema esimene miljon tuli targu tegutsedes. 2007, mil Tamm partneritega Eesti esimese riskikapitalifondi Gild Arbitrage asutas, kirjeldas Kroonika teda kui meest, kes “asutab, loob, ostab, müüb, liidab ja lahutab ettevõtteid, toob neid börsile ning otsib neile ka täiendavaid rahavooge”. Tamm asutas investeerimispanka Gild Partners ja oli selle tuntuim eestvedaja.

Majanduse õitseajal tunti Tamm kui jõukalt prominentidelt kuhjaga usalduskrediiti teeninud pankurit. Usk temasse ja Gildi meeskonda oli nii suur, et fondi pressiti raha uksest ja aknast, osa tuli tagasi lükata. Üle 60 miljoni euro investori- ning võlausaldajate raha voolas üha riskantsematesse projektidesse. Kuhu täpselt, ei huvitanud kedagi, tootlused olid peadpöörivad ja tänu paberil üha kasvanud varale elu nagu lill.

Poole aasta jooksul saabub Gild Arbitrage'i tõehetk. 11. septembril langes lõpuks fondi varade kiirmüügi otsus. Hobuse kannatusega võlakirjainvestorid, kes kaotavad ilmselt miljoneid eurosid, järjekordsest laenu tähtaja pikendamisest kuulda ei tahtnud. Tõehetk ei tähenda kahjuks enam seda, et Armeenia kaevandustest leitakse lõpuks kauaotsitud kuld või et fondi osakuomanikud pisutki raha tagasi saavad. Selgub vaid, kui palju kiirmüüki minevates varades veel õhku sees on. Üksikud pääsenud on vaid need investorid, kes enesele õigel ajal eraldi tagatise nõudsid, nemad on raha juba tagasi saanud. Näiteks oli konkreetse varaga tagatud Skype'i looja-tele kuuluva Ambient Sound Investmentsi nõue.

Kuid mida teeb Tamm, kel oli ses draamas kanda võtmeroll? Nägin teda viimati juunis, enne NO99 etendust Reformierakonna juhatuses koosolekust. Mäletan tema rõkkavat naeru, kui ta seltskonnas Gildi teemal lõõpis. Küsimusele, kuidas kulla kaevandamine läheb, vastas Tamm, et hästi, kuna temal pole sellega enam pistmist.

Ma ei arva, et Tamm peaks sadade investorite raha tuuldelaskmise tõttu mõõda seinaääri käima. Vähemalt kuni ta saab õelda, et fondi valitseti ausalt ja kuni pole tõestatud vastupidist. Kuid tema ülbust paneb kulmu kergitama. Tamm on fondist vähemalt näiliselt taandunud, olgu siis finantsinspektsiooni ja investorite survele või mitte,

PIRET REILJAN
ajakirjanik

”Tõenäoliselt leidub inimesi, kellega Tamm silmitsi sattuda ei soovi.

aga olen kindel, et selline stsenaarium sobis talle suurepäraselt. Tamm on ka ise äpardunud fondi investor, kuid sellelt kaoseprojektilt teistpidi teenitud tulu teab vaid tema ise.

Gildi riskifondi investeringud on pea eranditult nii kummalised, et tekib küsimus – oli see superskeem pettuseks või... Õiget sõna on raske leida. 100protsendilise intressiga (tasumata) laen sõbrale, kiiresti allahinnatud ja seejärel edasimüüdud laen kurikuulsale Meelis Laole, mitukümmend miljonit eurot sõprade spekulatiivsesse kinnisvaraärisse, rahasüstid kiiresti pankrotistunud äridesse, Bulgaarias kinnisvaraäri ajanud gildipankuri Tõnis Haaveli mahitusel sealsete põldude kokkuostmine, mitmesaja miljoni krooni eest kullakaevanduste uurimisliitsentse Armeenias... Ja need Armeenia litsentsid, fondi suurim investering – hämar seos kohaliku võimaladvikuga, segane firmaderägaistik, kohalik korruptsioon, salatsemine. Finantsinspektsioon suutis tuvastada üksnes investorite eksitamise – väljahõigatud kaevandamisliitsentsid olid reaalsuses vaid varude uurimise litsentsid. Kõik see kokku on liig isegi riskifondi jaoks. Paraku avanesid investorite silmad siis, kui oli juba hilja.

Filigraanne pettus või äpardus, olgu kuidas on, Rain Tamm väljub enda korraldatud jamast sirge seljaga ja naerulsui. Kuigi ta pole enam plekitu mainega investeerimispankur, on ta prominent, riigikogu kultuurikomisjon nimetas ta hiljuti taas Eesti Rahvusringhäälingu nõukokku ja ta jätkab ettevõtluses. Tulevik on Tammel gildipankurina majanduslikult suurepäraselt kindlustatud, selles pole kahtlust. Tõenäoliselt leidub inimesi, kellega Tamm silmitsi sattuda ei soovi. Näiteks Marcel Vichmann. Kuid tühja sest.

Kolm aastat tagasi kirjutas Tamm Äripäevas, et isegi mitte see, kes julgelt riskib, ei joo alati šampanjat. Näib, et võõra rahaga riskimine šampanjajoomist siiski ei takista. Lõpetuseks Tamme tsitaat samast kirjatükist pärast esimesi Äripäeva kriitilisi artikleid kreeni kiskuvast riskifondist: “Kuid võimalik, et põhjus, miks Äripäev on jõudnud meie juba mulla peale panna ning labidast risti kõige otsa torgata, seisneb selles, et meie äri- niši lähemaks mõistmiseks on vaja rohkem teadmisi.” Jäägu igaühe enda otsustada, kas eksis Äripäev või Rain Tamm koos Tõnis Haaveli, fondijuhi Tõnno Vähi ja teiste gildipankuritega. Haavel istub muide kohtupingis kelmusele kaasaaitamise süüdistusega seoses ühe teise Gildiga seotud unelmateprojektiga. Aserbaidžaanis. Aga see on juba teine lugu.

REPLIIK

Arstid teevad õdedele **karuteene**

Sellal kui õpetajate streigi suhtes valitses ühiskonnas üldiselt mõistev ja toetav suhtumine maailmavaatest ja parteilisest kuuluvusest hoolimata, siis arstide-õdede streigi suhtes seda eeldada ei ole. Põhjus lihtne: arstide häälel on valjem, aga nende palk on niigi kaks Eesti keskmist. Peale selle on ebamugavused, mida meditsiinitöötajate streik põhjustada võivad, hulga valusamad.

Õdede küsitav palgatõus on kaks korda suurem kui arstidel, 40 protsenti, aga nende häälel ei ole eriti kuulda. Ei ole olnud ka

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

”Tõbise turvatunne sõltub peamiselt neist, kes seda kõige pisemat palka saavad.

eelmistel kordadel, kui streik on õhus olnud.

Õdedel puudub tuntud kõneisik, kes argumenteerida mõistaks ja meedia turmtule all seista sooviks. Arstid saavad rohkem sõna ja nende esindusorganisatsioon on märksa tugevam. Üleüldse ei ole kuuldav hooldajate seisukohti, kuigi nimelt nende olukord on kõige tõõstitum: napilt viiesaja eurose palgaga võrreldes tundub isegi paljukõnelnud õpetaja palk viisakas. Samas on õde ja hooldaja

patsiendile sageli lähemal kui tohter. See, kes haiglas või hool- dusasutuses viibib, on päevast päeva ikka õe või hooldaja hool- le all, arsti näeb ta ehk korra nädalas. Hea, kui siis korragi jutu peale saab. Statsionaarse tõbi- se turvatunne ja heaolu sõltub peamiselt just neist, kes seda kõige pisemat palka saavad.

Sellepärast on kahju, kui mittemõistmine arstide nõud- miste suhtes laieneb ka õdedele- hooldajatele. Senimaani on arstide kõvem hääle õdedele ja hooldajatele paraku karuteene teinud.

ASTMELINE TULUMAKS KARISTAB TÖÖINI-MEST. Reformierakonna Tallinna piirkonna arendusjuht Rene Ives kirjutab, et astmelise tulumaksu plaani serveeritakse kui võrdsuse loomise vahendit, kuid tegelikult karistab see tööinimest.

ARSTID TEEVAD ÕDEDELE KARUTEENE. Äripäeva arvamustoimetaja Vilja Kiisler leiab, et mittemõistmine arstide nõud-

miste suhtes laieneb ka õdedele-hooldajatele, seades nad ebavõrdsesse seisu.

TALLINNA VESI SAI RIIGIKOHTULT SOODSA OTSUSE. Riigikohus otsustas eile mitte menetleda konkurentsiameti määruskaebust Tallinna ringkonnakohtu 31. mai määruse suhtes, millega leiti, et ASi Tallinna Vesi teenusleping on haldusleping ehk avalik-õiguslik leping.

KOMMENTAAR

Töökohad on teenustes, aga **rikkus** tuleb tööstusest

Üle 80% Eesti töötavast elanikkonnast töötab teenustesektoris. Kuid suur osa rahvuslikust rikkusest, mida ise kullutada saame (eksport) luuakse hoopis tööstuses, kus töötab vaid 16% elanikkonnast.

Seda poleks vähe, kui tööstuse tootlikkus oleks sarnaselt põhjanaabritega mitu korda kõrgem. Praeguse tööstuse tootlikkuse juures oleks normaalse tööstuse osakaalu saavutamiseks majanduses (praegusest 17%-lt vähemalt 25%-ni nagu Soomes) tarvis kaks korda suuremat töötleva tööstuse tööhõivet. Umbes 220 000, nagu oli tööstuse hõive Eestis 1980. aastatel.

Tööjõu puudus. Samal ajal pole enamasti allhange tegeva töötleva tööstuse palgad olnud piisavalt atraktiivsed ning tööstusettevõtted pole Eestis suutnud konkureerida laenuubumi tuules sõitnud teenustesektoriga (pangandus, kinnisvara, kaubandus). See on üks põhjus, millepärast noored eelistavad õppida teenustesektori erialasid (juristid, äriteenused, avalik haldus jms).

Eesti majanduse struktuur-

IMRE MÜRK
Arengufondi ekspert

”**Osa lahendusest peitub duaalses kutseharidussüsteemis: töötajad õpivad töö kõrvalt.**

ne muutus on koos pikaajalise töötusega paraku kaasa toonud ka kvalifitseeritud tööjõu puuduse probleemi. Lisaks sellele kaob vananemise tõttu Eesti tööjõuturult igal aastal 1% töötajaid. Kvalifitseeritud tööjõu puudus pärsib ka majandusetegevuse arenguks vajalike välisinvesteeringute saabumist Eestisse. Kiirelt kasvav IT-sektor väidab küll, et kohe leiaks Eestis rakendust 1745 sobivat spetsialisti, kolme aasta jooksul kogu kuni 6500 inimest. Samas pakub IT-sektor tööd napilt 5%-le, töötlev tööstus aga 17%-le töötavast elanikkonnast. Töö-

jõupuudust võimendab ka kohaliku noorema tööealise elanikkonna jätkuv emigreerumine: ligikaudu 2600 inimest aastas.

Haridus vajab muutust. Vajame inimesi, kes on võimelised töötama rahvusvaheliste klientidega, kes on võimelised rahvusvahelisel tasandil aru saama ettevõtete arenguprobleemidest. Kuidas seda saavutada?

Tööandjate ootuste ja inimeste kvalifikatsiooni vahelise lõhe vähendamine vajab pidevat pingutust ning pikaajalist haridusalaseid kokkuleppeid valitsuse ja ettevõtjate vahel. Üheks heaks lahenduseks on duaalse kutseharidussüsteemi juurutamine, kus riigi ja ettevõtte kokkuleppe tulemuseks osalevad töötajad töö kõrvalt ka õppes.

Pideva vajaduse tõttu uute oskustega inimeste järele on lisaks tavapärasele haridussüsteemile oluline tähelepanu pöörata ka mitteformaalsele haridusele. Üks võimalus on pa-
nustada näiteks elukestva õppe programmidele. Elukestev õpe on muutuste ja uuenduste võtmelement.

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

teenuste rubriigi standardreklaam
42x26 mm hinnaga 15€

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

- tihendid pumpadele
- kummirõngad • hüdraulika tihendid
- punatud nõõrtihendid

Tel 50 877 35 • www.tihend.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

4.–5. oktoobril

TOOTMISE JUHTIMINE JA PLANEERIMINE

Kuidas suurendada efektiivsust tootmisettevõttes?

Koolitaja on **JAAK LAVIN**

Koolituse hind on 429 eurot (+km)
Info ja registreerimine 667 0100 või
koolituskeskus@aripaev.ee.

Täpsemat kava vaata aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

KOMMENTAAR

Euroopa pangaliit: hulk veel vastuseta küsimusi

Euroopa Komisjoni ettepanek luua pangandusliit on pälvitud mitmelt liikmesriigilt positiivset tagasisidet. Ka Eesti Pangaliit leiab, et on mõistlik kõikide euroala riikide pankadele kehtestada ühtsed toimimisreeglid. Kuid Eesti seisukohalt on praegu veel hulk vastuseta küsimusi.

Eesti on erand. Esimeses etapis luuakse Euroopa Keskpanka (EKP) juurde ühtne eurotsooni pankade järelevalve, kavas on luua ka ühtsed kriisilahendus- ja pikemas perspektiivis ka hoiuste tagamise fondid.

Hinnates ühtse järelevalve loomise võimalikku mõju Eestile tuleb silmas pidada, et Eesti on eurotsoonis väga erandlik riik. Üle 90% meie pangandusturust hoiavad enda käes Põhjamaade pangandusgruppid, mille emapank asub väljaspool eurotsooni. Komisjoni ettepaneku kohaselt ei ulatu EKP järelevalve eurotsooniväliste pankade ja eurotsoonis asuvate mitte-eurotsooni pankade filiaalide-

KATRIN TALIHÄRM
Eesti Pangaliidu tegevdirektor

”**Eesti on eurotsoonis väga erandlik riik: üle 90% pangandusturust on Põhjamaade gruppide käes.**

ni, mille üle teostavad ka edaspidi järelevalvet päritoluriigi finantsinspeksioonid.

Tõhusa järelevalve tagamiseks toimib praegu siinsel turul Eesti ja Põhjamaade finantsinspeksioonide koostöö. Pangagruppide tegevust koordineeritakse järelevalvekolleegiumides, kus juhtivat rolli täidab emapanga järelevalveasutus.

Ettepaneku kohaselt esindaks kolleegiumis eurotsooni järelevalveasutust teatud juhtu-

del Euroopa Keskpank. Arvestades Eesti eripära, seab see pea-aegu kogu turu järelevalve uude olukorda. Teadmata on, kuidas kujunevad järelevalveasutuste kolleegiumis eri riikide järelevalvete vahelistes suhetes õiguslikud ja jõujooned, kui Eesti Finantsinspeksiooni tooli hõivab alates 1. jaanuarist 2014 EKP. Me ei tea praegu, kas meie turu vajadused ja pangaklientide huvid on siis paremini või halvemini kaitstud.

Kuidas vaielda Frankfurdi-ga. Plaani kohaselt hakkab EKP vastutama eurotsooni pankade kapitali adekvaatsuse, finantsvõimenduse ja likviidsusnõuete täitmise eest ning selle ülesande täitmiseks antakse talle konkreetsed instrumendid. Seni täitis neid funktsioone kohalik järelevalve. Kui finantsinspeksioon vormistab oma otsuse haldusaktiga, siis saab seda vaidlustada halduskohtus. Kas ja kus on aga võimalik vaielda Euroopa Keskpankaga, on esialgu lahtine.

Edukas Eesti

Äripäev

Sampo Pank
Danske Bank Group

emt

kaubamaja

Kuidas saavutada Eesti jätkuv edu?

Otsime vastuseid, sest tõelised edusammud algavad alati headest mõtetest.

Arvamuskonkurss

“Edukas Eesti”

Konkursil osalemiseks tuleb saata arvamusartikkel (kuni 5000 tähemärki) teemal „Edukas Eesti“ koos oma fotoga aadressil arvamus@aripaev.ee

Kolmele paremale arvamusartiklile on Äripäev koostöös EMT, Tallinna Kaubamaja ja Sampo Pangaga välja pannud väärika auhinna. Võitja saab 10 000, teise koha omanik 3 000 ja kolmas 2 000 eurot.

Konkurss kestab ja artikleid avaldatakse Äripäevas
1. juunist 2012 kuni 1. märtsini 2013.

TÕUSJA

Heineken on tegemas edusamme Tiger Beeri brändi ülevõtmiseks.

Heineken

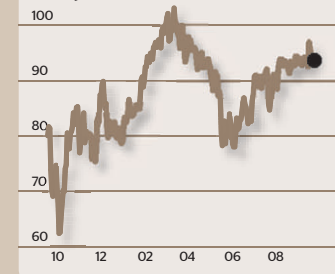
45,53 EUR +6,30% ▲

LANGEJA

Vene valitsuse üle 7% suuruse osaluse müük mõjus aktia hinnale kahjulikult.

Sberbank

93,73 RUB -1,16% ▼

ÄRIPÄEV 20. september 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

ELEKTER

Finantstehingute elektriturg ootab alles loomist.

Pangad on ootamas

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Läheneb aeg, kus börsil kõikuv elektri hind muutub igale kohalikule elektrikasutajale südamelähedaseks. Esimene oluline samm oli, kui suuremad elektrikliendid hakkasid ostma elektrit vabaturult, kuid varsti mõjutab sama saatus ka väiksemaid firmasid ja kõiki kodumajapidamisi. Samas jääb ikka veel puudu üks oluline osa turust, mis seoks lahti elektri hinna tehingud elektritarnetest ehk finantselektrituru teke.

Võib pidada enesestmõistetavaks, et elektriturul tegutsevad vahendajatena Eesti Energia ja Elektrum ehk endise nimega Latvenergo Kaubandus. Oluline oleks ka ilma tarneteta elektri kohaliku finantsturu tee, kuid see on küsitavam. See võimaldaks suurl klientidel riski maandada, pakuks ka võimalusi spekulantidele ja laiendaks elektri-

Peame Nasdaq OMXi-ga Commodityse finantsinstrumentide turu tegemise kohta läbirääkimisi.

Eesti Energia energiakaubanduse direktor Margus Vals

maaklerite ringi, kelle seas võiksid olla ka pangad, kus kunded nagunii maandavad juba valuutade, intresside ja toorainete hinnariske.

Pangad ei torma. Elektrikauplemise korporatiivklientidele vahendamine ei jäta päris ükskõikseks ka siinseid pankasid. "Swedbank iseseisvalt elektrikauplemise teenust klientidele pakkuma ei hakka, küll aga töötame potentsiaalsete koostööpartneritega, et meie kliendid saaksid hõlpsa ligipääsu sobivale energiavahenduskeskkonnale," ütles Swedbanki ettevõtete panganduse divisjoni tegevdirektor Robert Kitt. "Lisaks on plaanis pakkuda energiaturul müüjatele tavapäraseid pangateenuseid, et nad saaksid oma käibevahendeid paremini juhtida."

Küsimusele, kas siis tulevikus muutub Swedbanki ettevõtete internetikeskkonnas elektritehingute tegemine sama mugavaks, kui on seal praegu välisbörsidel aktsiatehingute tegemine, on veel ebaselge.

"Kõik veel lahtine ja detailid pole paigas," ütles Kitt.

"SEB-l on Stockholmis elektrikauplemise üksus, mille pakutavat vahendab ka sinne SEB," ütles Hassar Kipp SEBst. "Kohaliku finantsturu elektrilepingut seal ei ole ja kas see tuleb, on küsitav, kuna see oleneb turu suurusest ja klientide huvist."

"Mingid suuremad elektri hinna liikumise riskid saab maandada ka Helsingi elektrihinnaga, kuid seal jooksevad ka aeg-ajalt sisse suuremad erinevused meie hindadest," ütles ta.

LHV jaoks on teema uus. "Ausalt öeldes pole seda teemat arutanud ning sellist plaani praegu ei ole," ütles LHV Panga maaklerteenuse juht Alo Vallikivi. "Suurema huvi korral võiks see olla täitsa mõeldav."

Nordea pank, kes kunagi tõi korporatiivklientidele mõeldud finantsturgude koolitustel Eestis näiteid elektri hinnariski maandamise võimaluste kohta, praegu seda teenust siin ei paku.

"Nordea on Nordpool Spoti kliiringpank ehk kliendid, kes ostavad füüsilist elektrit, saavad meie kaudu arveldada," selgitas Nordea Panga peaökonomist Tõnu Palm. "Elektriga seotud finantsinstrumentidega kauplemise võimalust Nordea prae-

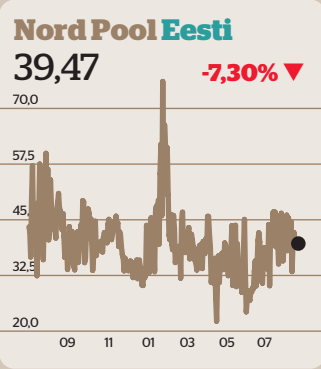
SWEDBANKI ettevõtete panganduse divisjoni tegevdirektor Robert Kitt valmistub koostöös partneriga elektrikauplemise teenust vahendama.

FOTO: PEETER LANGOVITS/POSTIMEES/SCANPIX

3,6

miljardit dollarit tütarfirma Alibaba Group Holdingu müügist saadud tulu tagastab Yahoo aktsionäridele.

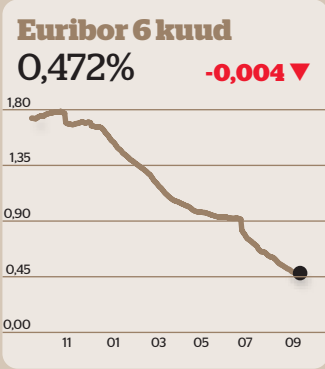
Elektri hind on aktsiaturgudest tunduvalt püsimatum.

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

Euroopa Keskpanga baasintressimäärade langetamine surub Euribori alla.

gu kahjuks ei paku. See ei ole turu mahtu, marginaale ja samuti kulusid arvestades kuigi perspektiivikas tegevus,” ütles ta. “Pole praegu prioriteet, mis muidugi ei tähenda, et see kunagi teemaks ei tõuse.”

“OMXis pakutakse börsi hinnapiirkonna põhiselt Cfd-finantsinstrumente (hinnaerinevuste lepinguid), millega on võimalik ette lukustada Eesti või ka Leedu hinnapiirkonnas spot-turult ostetud elektri hinda,” ütles Eesti Energia energiakaubanduse direktor Margus Vals. “Peame Nasdaq OMXiga Commoditiese finantsinstrumentide turu tegemise kohta läbirääkimisi.”

Balti turg on üsna väike ning lisaks väga fragmenteerunud. Aga isegi Soome turul, mille maht on kümme korda Eesti turumahust suurem, on Cfd-kauplemise mahud võrdlemisi väikesed.

“Leiame, et finantsinstrumentide noteerimist tasub rakendada alles siis, kui Balti elektriturg muutub ühtsemaks ning seeläbi ka likviidsemaks,” ütles Vals. “Selleks on vajalik aga Läti hinnapiirkonna teke – vastavalt Balti kauplejate ühispöördumisele soovime Läti turu teket hiljemalt 2013. aasta alguseks.”

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägiilt (10)	kuu püsijäägiilt	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,30	0,50	0,50	0,50	Kontakteeruge pangaga	65/300(4)		
Swedbank***	0,10 (7)	-	-	-	0,16	0,41	0,56	0,81	0,81	0,81	190	
Swedbank			0,10	0,15	0,20	0,45	0,60	0,60	0,85	0,85	6000	
Tallinna Äripank		0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-	200	
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-	200	
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320	
Citadele Pank	-	-	0,60	-	1,00	1,20	1,40	1,70	1,90	2,10	100	
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	1,00	1,50	1,80	2,30	2,50	3,00	350	
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300	
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,01	0,01	0,05	0,07	0,10	0,25	0,40	0,70	0,95	1,20	100***	
LHV Pank	0,20 (10)		0,70	0,80	1,00	1,40	1,60	1,80	1,80	-	500	
KrediidiPank	-	0,10	0,40	0,50	0,60	0,90	1,20	1,50	1,70	1,80	100/200(4)	
BIGBANK		-	0,30	0,35	0,40	0,70	0,70	1,50	2,00	2,50	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,70	0,70	1,50	2,00	2,50	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,75	0,75	1,55	2,05	2,55	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,70	0,85	
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,40	-	0,80	1,00	1,20	1,40	100
Versobank	0,40	0,45	0,70	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
KrediidiPank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaalpang, klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt. (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägit **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Kas turgu jälgid?
Kas riskid on hajutatud?
Investeermishoius aitab hajutada riske.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS.
Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajaduse korral konsulteeri spetsialistiga telefonil 613 1606.

8,5214

40,5170

Austraalia dollar	AUD	1,2455	Rumeenia leu	RON	4,5043
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,5214
Hiina jüaan	CNY	8,2040	Singapuri dollar	SGD	1,5921
Hongkongi dollar	HKD	10,0806	Suurbritannia nael	GBP	0,8027
India ruupia	INR	70,2040	Sveitsi frank	CHF	1,2095
Jaapani jeen	JPY	102,3800	Taani kroon	DKK	7,4545
Kanada dollar	CAD	1,2672	Tai baat	THB	40,0850
Korea won	KRW	1450,9200	Tšehhi kroon	CZK	24,8700
Leedu liit	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,3323
Läti lattu	LVL	0,6962	Ungari forint	HUF	283,1000
Norra kroon	NOK	7,4315	USA dollar	USD	1,3002
Poola zlott	PLN	4,1353	Venemaa rubla	RUB	40,5170

Kütused 19.09

Nafta IPE, bbl	110,14
Nafta NYMEX, bbl	93,71
Mootoribensiin, t	1118,50
Diislikütus, t	1031,25
Kerge kütteõli, t	987,25
Masuut (1% väävel), t	703,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	2,832

Põllumajandus 19.09

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	176,10
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	563,30
Kakao NYBOT, USD/t	2538,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	207,00
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	507

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 18.09

USD/t	
Alumiinium LME	2154
Vask LME	8250
Plii LME	2244
Nikkel LME	17840
Tina LME	21400
Tsink LME	2082,5

Väärismetallid 19.09

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1771,35
Plaatina NYMEX	1634,50
Palladium NYMEX	674,00
Hõbe COMEX	34,60

Tallinn

19.09

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,990	0,51	13 153	-	-13,0%	0,42	0,0%
Baltika	0,570	1,79	11 294	-	-41,9%	2,35	0,0%
Ekspress Grupp	1,070	0,00	2 726	29,8	2,7%	0,80	0,0%
Harju Elekter	2,350	0,00	0	11,0	8,4%	0,92	3,0%
Järvevana	0,480	0,00	2 338	-	-0,1%	0,57	0,0%
Merko Ehitus	6,200	-0,80	3 397	-	-4,3%	0,99	0,0%
Nordecon	1,190	1,71	2 868	-	-8,8%	1,31	0,0%
Olympic EG	1,420	0,00	91 724	11,0	25,0%	2,75	7,0%
Premia Foods	0,694	4,83	2 630	624,3	0,1%	0,67	15,9%
Silvano FG	3,150	1,29	35 942	11,9	18,1%	2,15	0,0%
Tallink Grupp	0,700	0,00	6 609	8,7	7,7%	0,67	0,0%
Tln Kaubamaja	5,790	-1,03	19 528	10,7	16,9%	1,80	6,0%
Tallinna Vesi	8,800	2,33	47 344	9,0	28,2%	2,54	9,5%
Trigon PD	0,302	0,00	0	-	-75,6%	0,59	0,0%
Skano Group	1,350	1,50	203	3,0	26,6%	0,81	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

19.09

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,02	2,02	-	3,4	5,3
City Service	1,820	0,55	7,0	1,1	12,6
Invalda	2,470	0,41	-	1,1	-
Linas Agro	0,583	-0,51	3,6	1,2	-
Snaige	0,519	0,58	-	2,0	-
TEO LT (Telekomas)	0,657	0,00	11,3	1,8	8,8

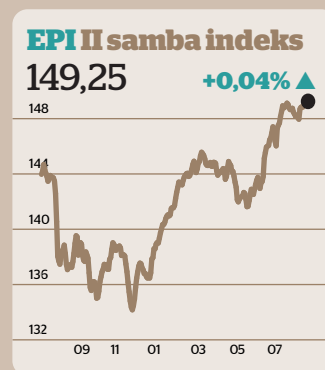
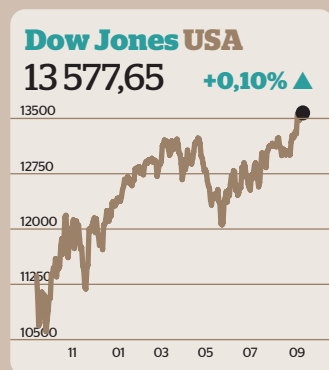
Helsingi

19.09

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,68	0,54	12,3	3,6	7,8
Finnair	2,14	-0,47	-	0,4	-
Fortum	14,92	0,34	10,2	1,4	-
Neste Oil	9,99	0,20	-	1,1	3,5
Nokia	2,19	0,09	-	0,9	9,1
PKC Group	15,05	0,20	11,8	2,0	4,0
Stockmann	14,55	0,83	21,4	1,3	3,4
Stora Enso	5,05	-1,85	21,3	0,7	-
UPM Kymmene	9,28	-1,80	25,0	0,7	6,5
YIT	15,80	-0,94	14,5	2,1	4,4

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 20. september 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

**Telli ja võida pakett
kahele "Tervise heaks"
Tallinn Viimsi Spas.**

Pakett sisaldab kliinilist koormustesti, toitumisharjutamist, osalemist rühmatreeningutes, massaaži, sauna- ja vabaajakeskuse kasutamist ning kepikõndi. | www.spatallinn.ee

SÕNA SAAVAD NAISED:

ehedad ja valusad
lood naistevahelisest
vägivallast, vaenust ja
konkurentsist töö.

ETTETELIMISHIND: 22,08 €
TÄISHIND: 24,56 €

Äripäev raamatuklubi

Jälgige meie tegemisi ka
twitter.com/raamatuklubi
ja Facebookis

ÄRIPÄEVA SEMINAR

25. septembril
Radisson Hotel Olümpias

OUTLOOK BCM tasuta kliendihaldus- programmi võimalused

Äripäeva lemmiklektor, Edunet juht ja
koolitaja **KRISTJAN SAKK** toob Teieni info
tasuta kliendihalduse võimalustest!

BCM aitab korraldada ettevõtte
ärikontakte, hallata müüki ja
turundustegevusi, koostada aruandeid
ning aitab äritegevust vaadata värskema
pilguga. Kliendihalduritel ja klientidega
tegelevatel töötajatel on parem ülevaade,
millist suhtlust on klientidega peetud,
millised tegevused on läinud
projektideks, millised müügid
on võidetud, kaotatud.

BCM talletab kogu kliendiga
seotud tegevused, kampaaniad
ja annab aruandeid klientide,
müükide, projektide, turundus-
tegevuste kohta ja kõike seda
tasuta, kui on olemas
Outlook 2007 või 2010.

Äripäev

Radisson
HOTEL OLÜMPIA, TALLINN

Seminari **soodushind** kuni 21.09.2012 registreerudes 169 eurot (+km).
Hiljem registreerujatele 199 eurot (+km). Kahe või enama inimese osalemisel
ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele soodustus 5%. Lisainfo ja
registreerimine telefonil **667 0020** või www.seminar.aripaev.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

18.09

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,17	3,29	3,22	-	17,80	12,42	11,61	-	22 212 052
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,85	12,85	12,85	-	9,19	6,89	20,14	-	4 336 704
Avaron Ida-Euroopa Völkirjafond A, EUR	10,09	10,09	10,09	-	-	-	-	-	3 044 922

Compensa Life

17.09

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,23	-	12,80	9,70	10,10	0,60	4 819 390
Völkirjafond, EUR	-	-	11,63	-	5,10	5,70	5,30	-	451 015

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.08.2012. Völkirjafortelli mahu info on antud seisuga 31.08.2012.

Danske Capital AS

18.09

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,94	0,95	0,95	1,06	7,41	7,09	4,27	2,04	10 237 796
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,54	8,38	8,42	4,30	1,61	137 546 947
Sampo Pension Intress, EUR	0,86	0,86	0,86	0,68	5,85	5,54	4,00	3,30	3 089 492
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,35	1,39	1,37	8,09	11,53	12,48	7,89	2,73	2 853 116
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,74	0,76	0,75	3,27	6,77	5,79	3,67	0,00	140 501

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

18.09

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,90	0,91	0,91	0,01	4,35	3,94	4,12	4,24	8 132 708,82
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,07	1,08	1,08	1,98	8,03	6,57	5,12	0,38	36 859 056,04
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,61	0,61	-	6,58	4,97	-	-	1 240 508,94
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,14	9,07	9,07	-	-	461 113,45
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,87	0,87	2,91	9,92	10,13	-	-	504 829,72
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,81	0,82	0,82	3,95	9,14	8,16	-	-	523 701,84

LHV Varahaldus

18.09

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,32	1,33	1,33	2,11	11,23	8,45	6,65	3,62	133 234 069
Pensionifond M, EUR	1,06	1,07	1,07	1,37	9,31	7,19	6,41	5,41	20 538 556
Pensionifond S, EUR	1,14	1,16	1,16	0,81	7,03	5,54	6,01	7,30	30 759 720
Pensionifond XL, EUR	1,12	1,13	1,13	2,32	11,68	8,47	5,95	3,51	32 302 351
Pensionifond XS, EUR	1,06	1,07	1,07	0,74	7,17	5,83	6,36	7,02	7 399 800
Täiendav Pensionifond, EUR	1,23	1,24	1,24	8,17	11,89	9,23	6,59	1,49	4 166 247
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,05	8,14	8,14	13,58	11,24	11,37	6,30	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,15	5,20	5,20	13,64	11,24	11,29	6,30	-	3 875 670
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,97	8,05	8,05	15,18	10,87	5,84	1,38	-4,87	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,09	5,14	5,14	15,17	10,85	5,82	1,38	-	1 286 501

Nordea Pensions Estonia

18.09

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,90	0,91	0,91	2,31	9,23	10,75	6,04	0	42 326 528,95
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,73	0,74	0,74	3,02	10,47	12,94	0	0	4 501 150,26
Nordea Pensionifond B, EUR	0,86	0,87	0,87	1,55	8,36	9,52	5,32	0	9 470 313,11
Nordea Pensionifond C, EUR	0,80	0,81	0,81	0,80	4,91	5,68	4	0	1 788 077,46
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,06	1,08	1,07	12,50	11,76	15,66	7,82	0	2 733 874,96
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,70	0,70	0,00	6,47	7,8	0	0	417 597,44

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK EESTI Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

10

triljoni jeeni võrra otsustas Jaapani keskpank suurendada oma varade kokkuostuprogrammi. See teeb kogu programmi mahuks ligemale 100 miljardit eurot.

Anonüümne: Praegune hind on liiga kõrge. Me eelistaksime näha hinda kus-
kil saja dollari juures barrel.

Saudi Araabia naftaministeeriumi üks ametnikke ütles Financial Timesile, et riik soovib kõrget nafta hinda alandada ja peab rafineerijatega tootmisvõimsuste üle läbirääkimisi.

FONDID

reklaam

Mandatum Life								18.09	
	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	111,72	111,17	111,17	-	5,77	6,74	-	-	-
Konservatiivne, EUR	109,60	108,52	108,52	-	3,22	3,40	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	109,07	107,46	107,46	-	1,77	1,51	-	-	-
Progressiivne, EUR	103,97	101,94	101,94	-	-0,26	-0,85	-	-	-
Agressiivne, EUR	108,17	106,05	106,05	-	0,19	-0,65	-	-	-
Investeeringisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	136,35	135,67	135,67	-	6,59	7,65	6,03	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	119,58	117,23	117,23	-	-8,61	-10,76	3,81	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	105,72	103,65	103,65	-	6,22	-4,06	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	135,93	133,27	133,27	-	2,58	2,82	2,88	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	148,38	145,47	145,47	-	7,50	2,71	3,14	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS18.09									
	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,79	0,79	1,81	5,11	5,45	3,27	1,41	38 654 926,37
Pensionifond K2, EUR	0,86	0,87	0,87	3,28	7,52	6,90	4,55	-0,35	146 852 990,09
Pensionifond K3, EUR	1,00	1,01	1,01	6,26	9,76	10,47	6,35	-1,11	368 293 675,58
Pensionifond K4, EUR	0,74	0,74	0,74	10,72	11,97	14,35			23 699 388,30
Pensionifond V1, EUR	1,14	1,16	1,15	3,96	8,54	9,09	5,16	-1,61	8 373 546,71
Pensionifond V2, EUR	0,88	0,89	0,89	7,82	10,39	11,51	6,42	-3,66	16 500 663,09
Pensionifond V3, EUR	1,02	1,04	1,03	13,41	12,33	14,53	7,08	-6,77	33 089 327,75
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,07	4,17	4,11	23,24	6,36	-4,29	3,13	-16,46	6 223 732,54
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,69	7,88	7,77	25,58	27,49	10,97	2,41	-22,76	25 868 336,04
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,00	3,08	3,04	23,71	16,52	7,86	-6,50	-28,42	7 327 226,59
Fondifond 100, EUR	9,38	9,62	9,48	16,25	13,39	14,28	7,64	-6,25	61 759 059,46
Fondifond 30, EUR	10,68	10,94	10,78	5,77	9,58	9,10	5,10	-0,55	13 822 125,20
Fondifond 60, EUR	10,16	10,42	10,26	10,13	11,55	11,98	6,60	-3,17	51 035 025,39
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,61	16,00	15,76	25,68	20,63	8,58	12,96	-8,06	54 087 962,50

ASSEB Varahaldus18.09									
	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,709	0,717	0,717	3,00	6,96	8,12			7 419 699,54
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,894	0,903	0,903	0,88	4,69	4,42	4,41	4,56	50 353 523,07
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,813	0,821	0,821	1,01	3,91	4,13	3,56		11 008 123,44
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,932	0,941	0,941	1,70	5,68	5,41	4,19	-2,39	252 001 039,34
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,879	0,897	0,888	13,35	10,93	11,63	6,65	-4,69	13 195 809,13
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,114	1,136	1,125	3,92	5,08	4,84	4,14	-1,23	9 944 253,33
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,909	7,049	6,979	11,500	12,280	16,000	8,160	-7,150	3 826 657,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,296	8,464	8,380	8,060	10,610	12,370	6,560	-4,960	5 808 368,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,450	10,661	10,556	3,820	9,590	10,040	5,980	0,580	1 052 344,00
SEB Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	12,811	12,811	12,811	5,510	16,490	13,400	8,890	4,850	61 781 476,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,271	9,458	9,364	13,130	10,520	6,500	5,310	-2,710	2 483 439,00
SEB Kasvufond A, EUR	6,377	6,506	6,442	22,410	23,030	10,240	4,170	-7,140	13 327 349,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	99,110	99,606	99,110	3,960	-0,200	-3,120	-3,170	-	33 493 094,80
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,458	1,458	1,458	2,980	9,030	10,470	5,650	4,360	380 230 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	126,517	126,517	126,517	3,120	1,990	4,300	5,600	-	88 900 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	124,855	126,104	124,855	3,900	11,320	14,470	-	-	1 802 190 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,270	1,270	1,270	0,130	-0,220	-0,100	-0,020	-	50 790 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	103,280	103,280	103,280	-	3,400	-	-	-	-
SEB Strategy Defensive Fund	104,122	104,122	104,122	-	2,560	-	-	-	131 030 000,00
SEB Strategy Growth Fund	102,621	102,621	102,621	-	2,730	-	-	-	-
SEB Strategy Opportunity Fund	102,234	102,234	102,234	-	2,420	-	-	-	-
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,771	0,787	0,779	16,070	12,640	21,870	10,890	-1,190	83 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,727	2,783	2,755	20,450	22,490	14,350	5,170	-7,530	119 470 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,535	2,587	2,561	17,390	9,080	-6,330	2,840	-10,100	81 170 000,00
SEB Russia Fund, EUR	10,009	10,211	10,110	25,430	16,890	2,840	9,820	-0,810	278 660 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,194	2,238	2,216	18,640	17,830	24,380	5,370	-6,660	14 570 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1166,890	1190,464	1178,677	18,840	16,720	23,830	5,510	-7,410	14 150 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,220	3,286	3,253	18,430	17,560	24,620	6,130	-6,090	165 830 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,786	6,924	6,855	22,570	22,320	27,730	8,460	-2,350	67 000 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	168,419	171,821	170,120	21,480	20,770	26,830	-	-	39 880 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,812	3,889	3,850	17,690	14,460	24,010	14,400	1,500	179 200 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,376	0,384	0,380	21,560	-1,940	0,260	-0,020	-8,070	26 420 000,00
SEB Asia ex Japan Fund, EUR	6,603	6,737	6,670	18,920	11,600	18,300	11,970	1,390	170 510 000,00
SEB Asia Small Caps ex Japan Fund, EUR	3,170	3,234	3,202	17,990	18,340	14,270	6,980	-3,770	57 500 000,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	45,198	45,650	45,198	20,400	25,170	41,160	-	-	100 690 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,134	3,198	3,166	11,300	11,030	24,370	14,900	3,560	23 570 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,449	13,721	13,585	9,950	-5,660	-5,820	-0,880	-	1 309 070 000,00
SEB Key Select, EUR	9,664	9,712	9,664	3,130	0,380	-1,870	-2,250	-	93 300 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	155,777	158,925	157,351	20,230	21,630	19,390	-	-	185 650 000,00

* Vahendatavate fondide tagasisvõtmis- ja väljalaskehind saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 30.06.2012.

Trigon Funds18.09									
	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	84,53	87,12	86,25	29,31	-10,57	-26,49	-14,84		2 123 383
Balkani Fond, EUR	12,17	12,60	12,36	29,53	31,75	6,94	0,84	-17,03	6 761 197
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	161,26	166,20	164,55	23,47	17,53	10,39	4,80		4 162 235
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	11,89	12,31	12,07	28,30	11,60	1,15	-5,60	-17,51	1 770 052
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	19,26	19,94	19,55	17,92	18,73	18,86	10,53	-8,58	15 771 943
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,86	21,60	21,17	35,56	12,03	3,39	19,07	-3,63	9 989 268

ROHELINE RAAMATUPIDAMINE

18. oktoobril 2012

Radisson Blu Hotel Olümpia
Tallinn, Liivalaia 33

AJAKAVA:
9.30 - 9.55 Registreerimine
ja hommikukohv.
9.55 - 10.00 Seminari
avasõnad.

10.00 - 10.45 Euroopa
regulatsioonide mõjust
tingitud muudatused Eesti
arvestuspoliitikas lähiajal
ja keskpikas perspektiivis.

Rahandusministeerium,
ettevõtluse ja
arvestuspoliitika osakonna
juhataja Kurmet Ojamaa
10.45 - 12.00 Roheline
raamatupidamine praktikas.
Alvin, Rödl & Partner
Advokaadibüroo OÜ
advokaat Kaarel Tammar,
Rödl & Partner OÜ juhatuse
liige Heidi Grenman,
Rödl & Partner Audit OÜ
vandeaudiitor Mart Nõmper

12.00 - 13.00 Lõuna.
13.00 - 13.30 Pane tarkvara
ja IT enda heaks tööle!
Directo OÜ müügidirektor
Egon Leego

13.30 - 14.00
E-arvete roll rohelises
raamatupidamises. Itella
Information AS, efektiivsete
finantsprotsesside
konsultant
Rivo Jõepere

14.00 - 14.30 Roheline
mõtteviis ettevõtluses
– mis ja kuidas?
Säästva Eesti Instituut,
Keskkonnakorralduse
programmi juht Harri Moora

ÄRIPÄEVA SEMINAR

Kurmet Ojamaa

Kaarel Tammar

Egon Leego

Harri Moora

Heidi Grenman

Mart Nõmper

Rivo Jõepere

Soodushind registreerimisel kuni 05.10.2012 on 159 eurot (km-ga 190,8 eurot). Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Registreerimine veebis www.seminar.aripaev.ee või telefonil 6670 411. Seminari projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 6670 107.

Äripäev

Rödl & Partner

Radisson
HOTEL OLÜMPIA, TALLI

Jin Baisong: Hiina võiks kaaluda Jaapani võlakirjade tampimist ja erinevaid sanktsioone, et suurendada oma mõjuvõimu territoriaalküsimustes.

Hiina poliitikauuringute keskuse juhi arvates võiks Hiina oma positsiooni Jaapani suurima kreditorina jõulisemalt kasutada.

TÕUSJAD

Kemira

10,91 EUR

+2,83%

Outokumpu

0,98 EUR

+2,82%

Comptel

0,39 EUR

+2,63%

United Utilities

724,00 GBP

+2,33%

Nutreco

58,33 EUR

+2,26%

Toyota Motor

3255,00 JPY

+1,86%

Riigikohus otsustas mitte menetleda konkurentsiameti määruskaebust Tallinna ringkonnakohtu 31. mai määruse suhtes, mille tulemusel tõusis veefirma aktsia Tallinna börsil veelti.

Elopi aeg Nokia juhina hakkab otsa saama

Soome mobiiltelefonide tootja juhi kohal püsimiseks on endisel Microsofti töötajal Stephen Elopil jäänud vaid mõned kuud. Samas ei nähta, et firma uus nutitelefoni klientide Samsungilt ja Apple'ilt ära meelitaks.

Investorite ja analüütikute sõnul on Nokia tegevjuhil kuni 2013. aasta alguseni aega tõestada, et tema otsus lüüa käed Microsoftiga oli õige, kirjutas Reuters. Vastasel juhul võetakse tema tulevik kahjumisse kukkunud firmas arutuse alla.

Nokia müüb küll endiselt ligi miljon telefoni päevas, kuid analüütikud kahtlevad firma väljavaates. Nende hinnangul ei suuda firma uus lipulaev Lumia 920 algaval pühadeperioodil Apple'i iPhone 5ga võistelda.

"Elop ei ole suutnud kliente võita ja see on asi, mis loeb. Võib ju öelda, et tal pole olnud piisavalt aega, aga ta on firma eesotsas olnud juba kaks aastat. Nüüd on aeg otsas," kommenteeris suuri telekomifirmasid konsulteeriva Greenwich Consultingi kaasomanik Magnus Rehle.

Kas kaks aastat on piisav? Elopi strateegia tõhetk saabus septembri alguses, kui Nokia tutvustas maailmale oma esimest Windows Phone 8 operatsioonisüsteemil töötavat telefoni Lumia 920.

Kuigi tugev pühadeperiood võib aidata Elopil "pukis püsida", siis investorid ja analüütikud kahtlevad selle võimalikkuses.

"Jõuluaeg on nende jaoks kaotatud. Mingi võimalus on ehk kevadel," kommenteeris Danske Invest Finnish Equity fondi juht Juha Varis. "Viimseks kohtupäevaks võib minu hinnangul osutuda järgmise aasta algus. Pöördepunktiks saab ilmselt esimese kvartali lõpp," lisas ta.

"Ta on teinud julgeid otsuseid ja julgusest on selles firmas enne Elopi liitumist kõvasti puudu olnud," ütles Nordea analüütik Sami Sarkamies. "Tema stardikoht oli äärmiselt nõrk ning on raske öelda, kas keegi teine tema asemel oleks ülesandega paremini hakkama saanud," märkis ta. Sarkamies lisas, et Elopil on jäänud oma strateegia tõestamiseks maksimaalselt 2013. aasta teise kvartali lõpuni.

Homme saab kanadalasel täis kaks aastat Nokia etteotsa asumisest.

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Kuigi tugev pühadeperiood võib aidata Elopil "pukis püsida", siis investorid ja analüütikud kahtlevad selle võimalikkuses.

TULEMUS

Zara omaniku kasum aina kasvab

Zara ja paljude teiste tuntud rõivakettide omanik Inditex teatas 32% kasvanud esimese kvartali kasumist, mis ületas analüütikute prognoose.

Hispaania rõivafirma puhaskasum kasvas aasta esimese kuue kuuga 944 miljoni euron. Bloombergi küsitletud 13 analüütikut prognoosisid keskmiselt 893,5 miljoni euro suurust kasumit. Lisaks raporteeris firma kiirenevast müügi kasvust pärast juuli lõppu.

"Tegu on tugeva ootuste ületamisega," kommenteeris Bloombergile Societe Generale'i analüütik Anne Critchlow. "Väga raske on midagi negatiivset märgata," lisas ta.

Maailma suurim rõivaste jaemüüja on kasvu säilitamise nimel laienemas arenevatel turgudel, sest koduturg koos ülejäänud Euroopaga kannatab võlakriisi käes. Firma teatel tuli 34% käibest väljastpoolt Euroopat. Aasta tagasi oli vastav näitaja 29%. Ettevõtte esimese poolaasta käive kasvas 17%, 7,24 miljardi euron. Ilma valuutakõikumisteta ehk kohalikus valuutas kasvas käive 15%. Inditexi teatel on käive pärast poolaasta lõppu kasvanud kohalikus valuutas 17%, samas kui eelmine aasta oli number 9%.

Inditexi aktsia tõusis tulemuste peale Madridi börsil 3,8%, 95,5 euron. Sel aastal on firma aktsia kerkinud 51%, millega ollakse IBEX 35 indeksi paremuselt teine.

BÖRS

Microsoft suurendas dividendi

Microsoft suurendas oma kvartalidividendi 3 sendi võrra, 23 sendini ehk 15%.

Uus dividend makstakse aktsionäridele välja 13. detsembril, dividendiõiguslike väärtpaberiomanike nimekirja fikseeritakse 15. novembril. Dividendi kuupäev on 13. november.

Lisaks teatas tarkvaragigant, et pärast 11 aastat lahkub firma juhatusest endine Mercki tegevjuht Raymond Gilmartin. "Ray on olnud tugev ja läbinägelik juhatuse liige. Oleme tänulikud tema panusele viimase 11 aasta jooksul," ütles Microsofti tegevjuht Steve Ballmer.

LANGEJAD

LSR Group

4,76 USD

-7,61%

Electrolux B

168,30 SEK

-3,33%

VTB Bank

0,06 USD

-3,12%

Rosneft

6,53 USD

-3,05%

Sberbank

3,00 USD

-2,98%

Ramirent

6,57 EUR

-2,52%

USA uute elamute ehitamine kasvas augustis loodetust vähem. Aastane kasv oli 2,3%, mis viis aasta peale taandatud uute elamute ehituse 750 000 ühikuni.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSKESKUS

korraldab 26.09, 24.10 ja 21.11 koolituse:
AKTIIVSE TELEFONIMÜÜGI TREENING

UUS!Koolitaja on
LEENA KIVISILD

Koolitus annab:

- teadlikkuse enda tugevustest ja arengukohtadest telefonimüüjana;
- võimaluse harjutada uusi telefonimüügi tehnikaid;
- praktilisi võtteid edukaks toimetulemiseks aktiivses telefonimüügis ette tulevate pingetega.

Koolituse hind on 399 eurot (+ km).

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil**koolituskeskus@aripaev.ee** või koduleheküljel **koolitus.aripaev.ee**.**Äripäev**

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

26. septembril

KOOLITAJATE KOOLITUS

Täpsem kava aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Koolituse hind on 299 eurot (+ km).
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil **koolituskeskus@aripaev.ee**
või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**

Koolitaja on **AIRA TAMMEMÄE**

Koolitus annab:

- teadmised koolitamise igihaljastest ja uutest suundadest;
- uusi tehnikaid ja harjutusi praktiliseks kasutamiseks;
- korrastatud ning värskendatud oskused ja teadmised;
- kaks uut koolitamise meetodit;
- värskeid ideid oma koolitusprogrammide sära lisamiseks;
- objektiivse ja õiglase tagasiside isiklikuks arenguks ja teiste arendamiseks.